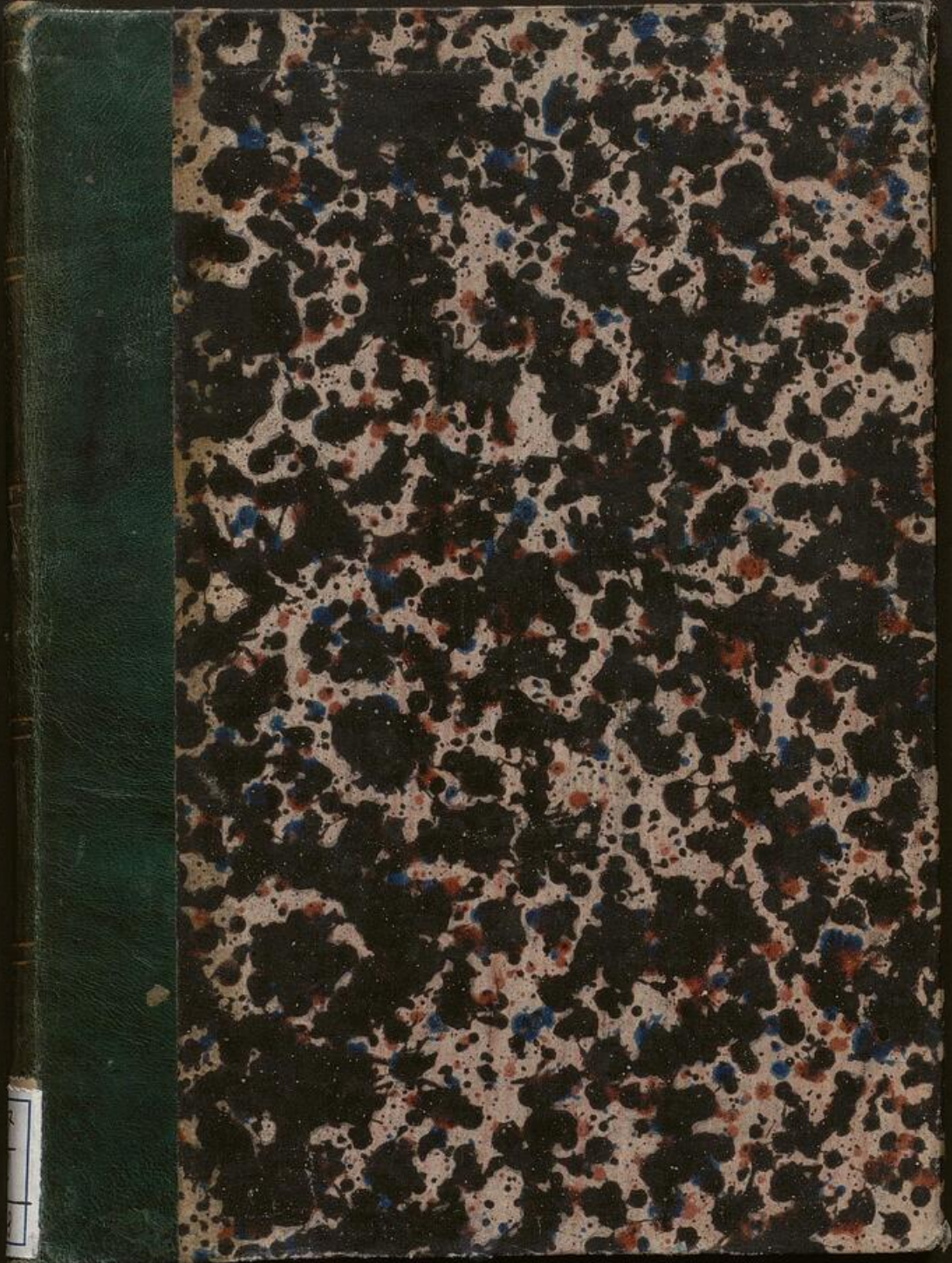
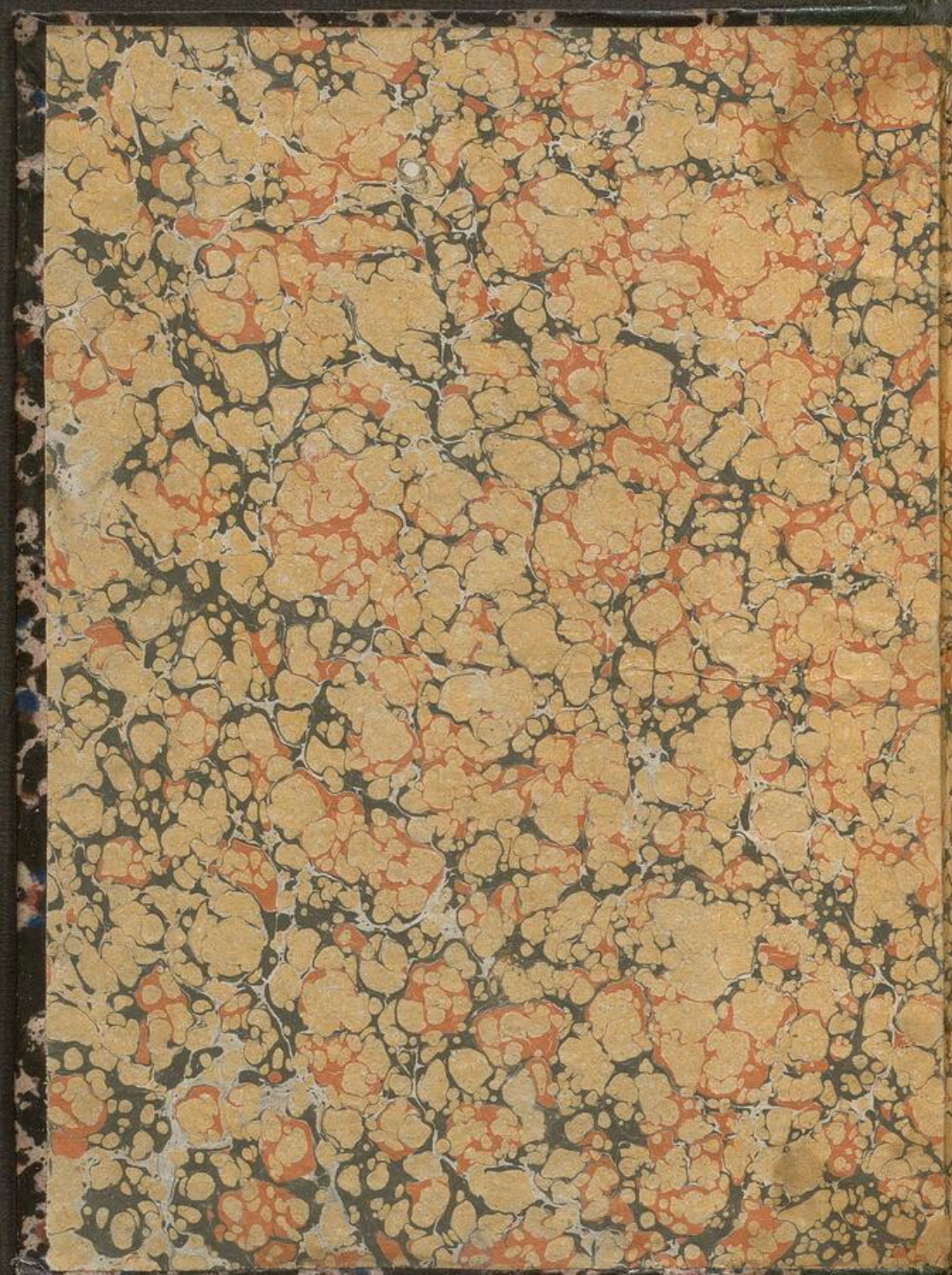

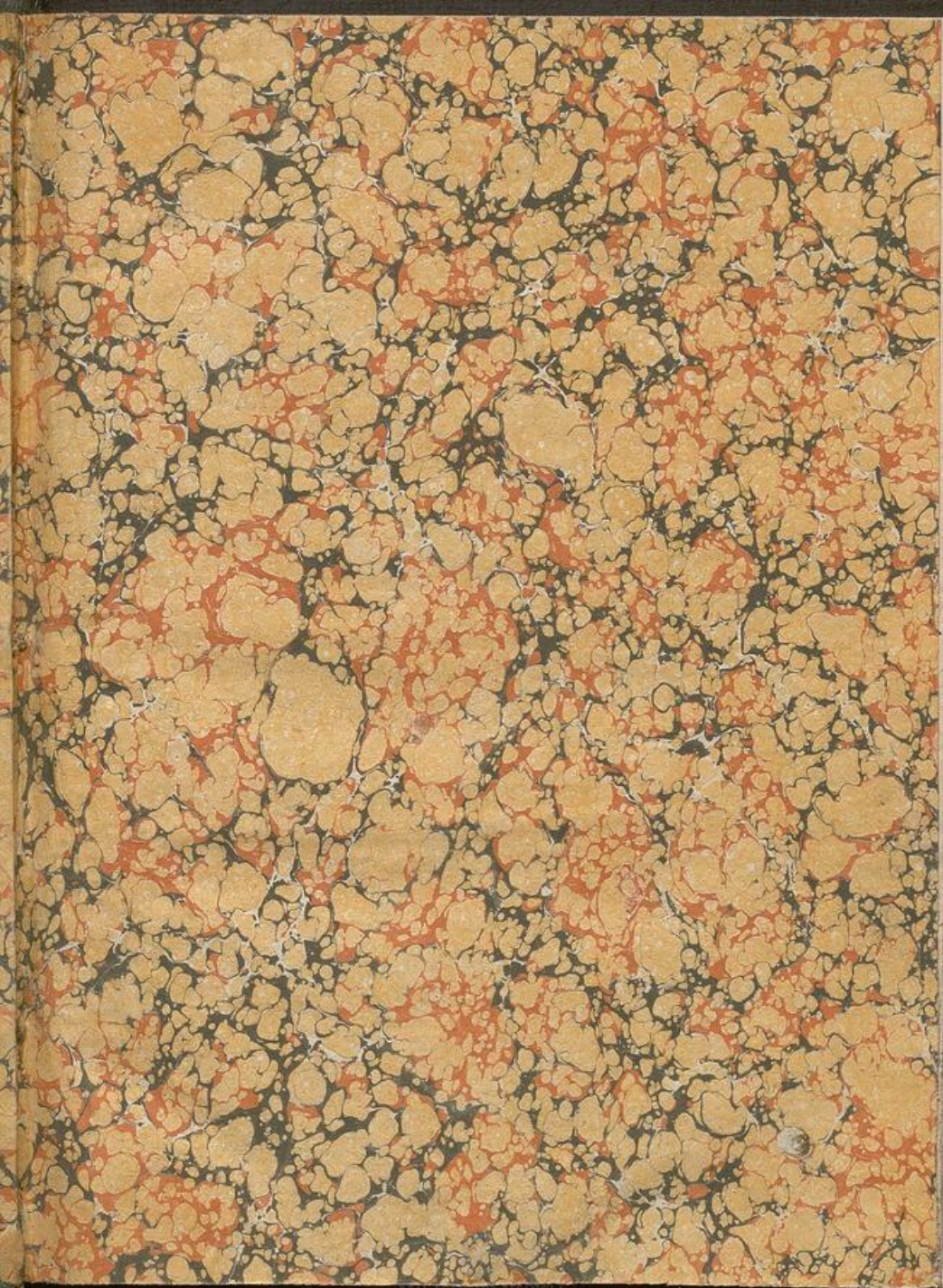

17
VI

58

17 - VI - 58

merito

L L I C E N C I A .

E R comisio del Illustre, y Reuerent se-
nyor Miquel Ioan Boldo Vicari General
de Barcelona he llegit ab singular gust, y a-
tensio lo present Sermo de la solemne fe-
sta del rendiment de Perpinyà que la Par-
rochial de Sant laume a 24. de Setembre
ab gran aplauso festejà: Predicat per lo molt Reuerent, Pa-
re Fra Ioseph de Iesus Maria Carmelita Descats Predica-
dor de sa Magestat Christianissima. I he vist que en tot cõ-
tè verdadera, y Catholica Doctrina aplicada a las concu-
rencias de nostre temps, agudesas en los conceptes, molta pro-
prietat, y elegancia en lo llenguatge, y digne de imprimirse
axi ò sento, y judico. En lo Conuent de Santa Catharina
Martyr del Orde de Predicadors a 17. de Octubre 1642.

Contra Car. J.
Fr. Thomas Ros
Doctõr en santa Theologia

18. Octobris 1642.

Imprimatur.

Boldo Vic. Gen. & Offic.

Imprimatur.

Fontanella Regens.

DECI-

DECIMAS AL
PARE PREDICA-
DOR, FETAS PER VN
MOLT AFFEC-
TAT SEV.

PER fer al Poble notoria
la merce que en Perpinya,
nos feu Deu quès la entregà
ab tant gloriosa victoria,
jo li pregui a ma memoria
quem donàs algu que fos
Català ver, y animos,
yell de entre los mes lleals,
vn Carmelita Descals
me offerj que val per dos.

Vn Descals que ab zel de Elias
amoneſta a cada qual,
a que per be vniuerſal
procure fer valentias,
Ioseph de Iesus Maria
vuy ſe anomena, que abans,
li deyem tots ſos germans
Pont, ſi be podria encara,
aqueſta ſa Patria cara
dirli Pont de Catalans.

Es vn Pont Excellentissim
q̄ ha vells, jouès, y minyons,
a paſſat ab ſos Sermons,
a la part del Chriſtianissim,
Predicador meritissim
que ponderant noſtres mals
nos aliuia dels treballs
y dels rigors de Caſtella,
y quant nos lleua lo be ella
ell nos poſa al ceſtial.

Ea Català valent
Ioseph de la Patria mia,
ja que de Iesus Maria
gozau lo nom Excelent,
molt gr̄a ſerà voſtre augmēt
puix ſou perſona boniſſima
amable, y virtuofiſſima
de vos ſe diu tal llahor,
que ſou ja Predicador
de ſa Mag. Chriſtianiſſima

AL MOLT IL-
 LVSTRE SENYOR
 DON FRANCESCH DE MON-
 palau Abat elet de Ba-
 nyoles.

SI algunas veritats ditas en publich,
 o exides a llum subjeetes ha calu-
 nias de molts, se podian prometre
 poder gozar del gran priuilegi, que
 tenen de no haer de menester qui las apoye, o las
 defense de sos aduersaris, puix ellas mateixas por-
 tan absi lo mes verdader testimoni de qui ellas
 son, com ho nota Cic. dient, veritas se ipsa defen-
 ditur quamuis nullum patronum, aut defen-
 sorem obtineat: No tenian necessitat las de
 aquest breu discurs predicable de fercar qui las de-
 fensas de las garras del Leo cruel de la enueja,
 ni del veri de la Serp astuta de la malicia. Pe-
 ro com aquell venfur de sa mateixa crueltat nos
 subjeeta a la raho, y esta predominada de la terra

Ex Orat.
 in vatin.
 Cic.

de ques sustentia, y uersada de intencio segona, no
sap alçar los Vlls al Cel pera conexas la suprema,
y summa Veritat primera: per axo tampoc podran
escapar estes; si be tāt calificadas a lo humano, a lo
diuino, y a lo experimental, y confirmadas per le-
gitimas de ingenis que sens declinar, a dextris, ni
a sinistris, donan ab desapassionadas sentencias
auētoritat gran a sas censuras; ab tot axo com dich
no se escusaran de hauer de passar per lo cercolet
de la mala boca, predominada de vna llengua que
preten tenir auētoritat sobre veritats, y mentidas,
apoyant estas ab lo sofistich, y calumniant aquellas
ab lo solapat, verificantse la sentencia del R. P.
F. Lluis de Granada que diu: Nullū est oppus
adeo bonum cui mali, & improbitati aliquem
defectum non imponant. Per lo qual es forços
que tãbe esta obra, si be uerdaderissima en sa doc-
trina, acuda al reparo de si mateixa, y a sa defen-
sa, y esta no la espera de algu mes ualerosa que de
V. S. com hu dels mes efectes a sa Patria Catha-
lunya, y a la Magestat Christianissima de nostre
Rey Luys XIII. Pare uniuersal de tot aq̄st noble
Principat, y Cōpte Serenissim de Barcelona, puix
V. S. es estat, y es hu dels qui ab inicio, comensarē
ab gran animo, y valor, defensar la Patria, y uuy
en dia va continuant en mirar per ella, estant cō-
tinuament esuellat en las cosas conuenients pera la
sua defensa, y tambe hu dels qui mes se assenya-
laren,

Cita. in
Thes. cōcio.
fer. 4. post
Dominic. 3.
Quadra.

laren, quant fent ostentacio la Magistat diuina,
de nostra justicia, calificada ab merces miraculosa-
ment fetas per sa diuina ma; en celebrarlas ab re-
gosijos graues, y ab ostentacio magestosa de festes
grandiosas, ja que fonch lo cap de dita grandiosa
festa, y suposat que aquest Sermo fou part de ella,
se ha de reputar per part de V. S. y axi lo defen-
sarà cō ha fill propri, y mes tenint al present, com
tots tenim las armas en las mans, y ab ellas sacri-
ficada, hazienda, honra, y vida, pera dēfensar per
la obra, lo que aquest contè de paraula, que es la
justicia Cathalana confirmada ab la misericordia
diuina: yra Castellana, y proteccio Francesa; y en
fi celebra, y publica los miracles de la espasa santa
de nostre Iust, y Christianissim Rey, senyor, y
Capita Luys XIII. (que Deu guarde) si entre tã-
tas armas q̄ militan debaix de vna espasa santa,
y esta debaix dels Estandarts de la diuina omni-
potencia, no està segur, valdrali per defensa la Ira
cruel, y la malicia rabiosa de sos aduersaris, q̄ quāt
estos se mostrã mes indignats, tãt à de ser mes sus-
pitosa la calumnia, y igualmēt, tãt mes calificada
per mentida manifesta la que ab major potencia
procura ofuscar la veritat indubitada, las horas
aquella seruir à de antorxa ha esta, y esta realzarà
los quilats de sa blancura, y puritat en cōtraposicio
de aquella negrura, y obscuritat, y en fi restarà la
veritat vensedora, y disculpat qui estimulat de sa

Li. de Ago-
ne Christi.

propria consciencia desapassionadament la predi-
ca, per no voler, ni poder fer lo contrari, sots pena
de incurrir, y caurer callant, en lo mateix peccat, y
delicte, que cometen los qui maliciosament, y ab es-
tratagemas la amagan, y la infamā parlant. Asso
nos diu aquella sentēcia de sant Agusti: qui ve-
ritatem occultat, & qui prodit mēdaciū vter-
que reus este, ille quia prodesse non vult, iste
quia nocere desiderat. Per axo acut aquesta so-
gura, y confiada debaix de la proteccio, y emparo
de vn dels mes ben affectes, ten intensionats, y
verdader Catala, qual es V. S. que com ha bo-
nissim entre los bons, lo superlatiu de sa fidelitar
innata lo fara escut, y reparo de la que publica la
major justicia de sa Patria, per amor de la qual
deuhē los verdaders fills de ella atropellar amors,
temors, respectes, y interessos, que vésuts estos res-
tarà la veritat Cathalana vencedora, y com ha
tal coronada ab major gloria, primeramēt de Deu,
despres dels qui la defensen, y per conseguent de V.
S. son asserrim zelador a qui sa diuina Magestat
guarde, y augmente, &c.

B. L. M. a V. S.

Lo Collegi Christianissim.

Dicite

IESVS , MARIA , IOSEPH.

Dicite Iusto quoniam bene. Isa. 3.

ONDERA la Escripura Sa-
grada en el Exodo lo odi, y rãcor
gran que los Amalecitas tenian *Exod. 17:*
al poble de Israel, enuejosos de
veurel tan afauorit de la ma de
Deu, pus sa diuina Magestat a
mes de auerlo tret de la misera-
ble esclauitut en que antes estaua en Egypte, li fe-
ye tantes merces per lo cami, portantlo a la ter-
ra de Promissio tant miraculosament, que tenia
espantats tots los Reys circumuehins, y axi los
de Amalech uensuts de sa passio, los ysqueren al
encontre per alsitiarlos entre aqllas Montanyas,
y impedirlos lo pas. Gran desbarat volerse oppo-
sar a la diuina omnipotencia.

Vehent lo gran Capita Iosue esta tan cruel, y
irracional resolucio, la prengue ell com a Capita
del Poble de Deu pera ferlos valerosa ressisten-
cia, exint a pelear contra de ells, y nota la Es-
criptura Sagrada, que entre tant que lo gran Io-
sue peleaua, Moyse ab Aaron, y Hur sen pujà en
yna montanyeta a tenir oracio, *habens Virgam Dei*
in manu, y per asso prengue aquella verga q Deu
nostre Senyor li auia donat pera que com a mi-
nistre seu fes per medi de ella las majors mara-
uellas, y prodigis mes extraordinaris, que ce-
lebra

lebra la Escripura en los llibres del Pentateuchon.

Repara admirablement Dion. Chartu. a mon proposit en algunas formalitats de esta Sagrada historia, y primerament diu, que Iosue no aguadà que los Amalecitas possassen siti als de Israel, per aduertir lo gran espant que hauian de tenir los inabils del poble pera pendrer las armas v. g. vells, doncs, minyons, &c. y axi ell los anà a enuestir, yls anà a cercar, pera que juntament vessen lo animo, y valor dels Israelitas governats per vn Capita intrepido. Repara també en q̄ anant Moy. a tenir oracio se volgues enbarassar de aquella verga tenintla sempre en las mans: pero responent a la difficultat diu, que Moyses pujaua a tenir oracio pera donar gracias a Deu per tantas merces, y beneficis, com a fins alli los hauia fet, y victorias que per sa diuina misericordia hauian alcançat; pera obligar ab aqueix agraïment a sa diuina Magestat, que continuas ab sas diuinas misericordias, y en particular en aquella ocasio en q̄ actualmēt se trobauan. pelegant Iosue. Y per am es obligarlo diu Dion. *Voluit Moyses representare se Deo, vt Principem populi, vt magis pro suis exaudiretur: ideo tenuit virgam tanquam signum Principatus sui,* pera presentarle Moyses deuant de Deu prègue aq̄lla verga, perque era la insignia de la dignitat que Deu li hauia donat, y axi se li possaua deuant cō a Princep, y supremo Governador del poble, pera obligarlo millor a ferlos merce a tots, y pera donar major auctoritat a aquella accio, alsistint a ella ab Aaron, y Hur Consistorialment: lo qual fou de tanta efficacia que se alcança lo que pretenia, que era dar las degudas gracias per lo passat, y obli-

Dio. Chart.
hic.

3
y obligat a la diuina Magestat per la necessitat present. Pero que no alcançarà oracio tant feruorosa en causa tan justificada?

Ad rem. Per tot lo mon corra la rabiosa indignacio que los Castellans tenen contra nostra nacio Catalana, sens que ls desenganye la miraculosa proteccio que cada dia en infinitas ocasions mostra Deu nostre Senyor tenir de nosaltres, y si be esta Castellana yra se es descuberta per molt temps continuadament, pero ara en particular a manifestat son vltim esfors en la resolucio a pres de sitiar esta Ciutat de Barcelona, per mar, y per terra, per assolarla, y acabarla. Lo siti de mar ja lo auem vist ab superba ostentacio de vna grossissima armada de Galeons, Galeras, y Bergantins; y ab llarga porfia de dos dias, passats los quals alcaren lo serco ab gran estruendo de artilleria, jo penso que en senyal de alegria, per ser axits tots sense perdrese ningun, de paratje ahont pochs dias abas los hauian per dos vegades tant mal parats que no gozaren parar en tots aquestos mars. Ara blasonauan que hauian de venir los de terra ab poderos exercit a posar lo siti, pero nostre valerosissim Iosue, nostre Exceletissim senyor el Mariscal de la Mottahõra, y gloria de la nacio Francesa, terror, y espãt de la Castellana, Pare, y amparo de la Catalana, y celebrat per vn grã Capita de totas las nacions del mõi; los yx vuy al encõtre, y va intrepido a enuestir als q̄ ahir superbos nos venian a sercar, per lo qual los molt Illustres senyors Cõcellers rebët esta nit passada, ja tart, lo auis de esta valerosa resolucio, regonexent totas las victorias passadas per singularissimas merces vingudas de la ma de Deu (y molt en particular la que vuy celebra esta
santa

Santa Iglesia per la miraculosa, de la inexpugnable
 fortaleza de Perpinya, alcançada ab las armas de
 la vista) donaren encontinent orde se tragues vuy
 lo Santissim Sagrament en todas las Iglesias, pera
 obligar a sa diuina Magestat ab continuas, y fer-
 uorosas oracions, continuè a honrra, y gloria sua,
 los beneficis que sempre nos fa en la campanya,
 a los que per defensa sua estam en ella. En cumpli-
 ment de aqueix orde està aqui patèt sa diuina Ma-
 gestat, primerament pera donarli gracias per la
 victoria de Perpinya. Segundariament pera que
 en esta oçasio en que pensam deu estar peleāt nos-
 tre grā Iosue, nostre Excelentissim Mariscal de la
 Motta, nos done la victoria a nosaltres. Per axo
 a imitacio de Moyses assistexen assi Consistorial-
 ment, y ab las insignias de sos Principats, y pre-
 heminencias, ab lo molt Illustre senyor, y verda-
 derissim Cathala don Ioseph de Biure, y de Mar-
 garit meritissim Governador de Cathalunya, los
 Illustres senyors Concellers, y Diputats en for-
 ma Consistorial, pera mes obligar a sa diuina
 Magestat, y pera mouer mes al poble. Dema-
 nera que esta gran, y solemnissima festa es en
 agiment de gracias per vna victoria alcançada,
 y empenyo de la diuina gracia per altre, per la
 qual suplicam. Es festa tota de gracias, festa en
 que donam gracias, y festa en que demanam gra-
 cia. Materia de gracia cosa certa es que alli te las
 mans Maria Santissima. Peraque esta gran Senyo-
 ra me alcanse la de que tinch necessitat salutem la
 tots ab la salutacio Angelica, y confessant q̄ es gra-
 zia plena, digamli primer Auc Maria.

Dicite Iusto quoniam benè. Isa. 3.

Y EN los senyors Ecclesiastichs, y molt Reuerents Pares Religiosos. Oyen ab lo molt Illustre senyor Governador, y senyors del Real Consell, los molt Illustres senyors Concellers de Barcelona, y Diputats de nostre Principat de Cathalunya. Oyen los Excelentissims senyors Mariscals de França, y Illustrissims senyors Monsieurs, que en nom de sa Magestat Christianissima (que Deu guarde) honrran vuy aquest Principat ab sas asistencias, y conseruan ab continuos desuelos, y ab singularissima prudencia. Oye tota la nobleza Catalana, ab tot lo poble, y vniuersalment, *omnis etas, & vterque sexus.* Oyen que lo Propheta Isa. en nom de Deu nostre Senyor nos diu a tots los Cathalans. *Dicite Iusto quoniam benè,* que digam de part sua al Iust que tot li anira be. *Isa. 3.*

Per explicat a nostre proposit aquest Prophe-
tich Aphorisme, y esta Catholica proposicio, es
forços aduertir lo proposit a que la diu Isa. el qual
en lo primer capitol de sa profesia pondera la
gran maldat que hauia de cometre aquell ingrat
poble crucificant al fill de Deu fet home, sagrile-
gi digne de vn castich extraordinari, y de experi-
mentar lo rigor de la espasa de la diuina Iusticia.
Y consequentment en lo cap. 2. continua quant
tremendo aja de ser aquell vniuersal judici, en el
qual

qual se han de diffinir esta, y altres abominacions, castigant Deu nostre Senyor pecat tan abominable ab pena eterna. Y peraque no pensen que estos castichs han de ser tots reseruats pera la altre vida, entra lo Propheta en lo cap. 3. amenaçant tambe ab terribles penas temporals en aquesta.

Y per quât lo poble de Israel se tenia per inexpugnable, per las grans victorias que cada dia alcançaua de sos contraris, y enemichs, las quals a la vista se experimentaua ser miraculosas. y de la ma de Deu, y juntament ab axo se trobauen senyors de Ciutats fortissimas, y de fortalezas inexpugnables: Despres de auerlos exortat ab efecte de Pare, y de germa, que cessassen de prouocar a yra a vn Deu poderos, y exelso ab aquellas paraulas tan amorosas ab que acaba lo cap. 2. *quiescite ab homine cuius spiritus in naribus eius est: quia excelsus reputatus est ipse*, comença lo cap 3. dient.

Isa. 2.

Isa. 3.

Ecce dominator Dominus exercituum auferet a Ierusalem, & a Iudâ validum, & fortem, omne robur panis, & fortem, & virum bellatorem, & senem, & Conciliarium, & prudentem, & effeminati dominabuntur eis. Lo castich, y la pena temporal ab que Deu castigarà vn pecat tant graue, com es arribar a posar las mans sacrilegament en Christo, sera lleuarlos, *validum, & fortem*, las majors fortalezas que tenen en tot lo poble de Iudâ, y las Ciutats forts, y fercadas de Torres, y Castells inexpugnables a la vista, pero flacas pera resistir al furor de vn Deu agrauiat: y pera que nous enganye la inexpugnabilitat de aquexas fortalezas, *auferet Dominus a vobis omne robur panis*, vos lleuar lo sustento, y los manteniments, demana queus aureu de entregar a vostres enemichs.

per

per fam, y asso despres de hauer perdut en differents encontres, y peleas multitud de soldats experimentats, y la major part de vostres cabos, y Capitans, y vindreu a restar sense clam, ni consell, perque tambe, *auferet a vobis senem, & Conciliariũ, & prudentem.* y en conclusio, *effeminati dominabuntur vobis*, arribareu a tanta mileria, que vosaltres que antes feyeu tremolar lo mon, yl teniau aterrat ab vostres armas, vindreu a hauer de obehir en la guerra, aqui se entendra mes de tractar ab donas, que de ordenar esquadrons, y a qui may aura tirat de la espasa sino per ventura contra de algun gos denits anant rodejant alguna porta cõquistada de dia, y entrada de nit, y en fi tot los vindra mal en castich de hauer perpetrat lo major dels delictes, que contra Deu se podia cometre. Pero al reues al Iust, y al que es de part de sa diuina Magestat, y torna per ell en mitg de tãts agravis, yl defença ab tot son poder, y forças, *Dicite quoniam benè, quoniam fructum adinventionũ suarum comedet,* o com legeixé molts ab Oleastro, *quoniam fructum operum suorum comodet*, lo Iust gozara lo fruyt de los treballs que en orde a axo pẽdrà, a ell entregará Deu los presidios, y fortalezas que alstals llevarà, y los y donará rendits a pura fam. y a pura miseria, per lo qual donemlin totom lo para bien, y la nora bona de la victoria. *Dicite quoniã bené.* Axi castiga Deu als Egyptios lleuãtlos las armas en que confiauan, per no ohir ni obehir a lo que sa diuina Magestat los manaua per medi de Moyles, y de Aaron, per lo qual agrauiat del poch respecte que a sos Prophetas tenian los delbaratã los exercits, yls lleuã las armas, y riquezas entregant o tot als Hebreus com ho cãta la Igle-

fia *hac nox est qua expoliavit Egyptios, ditavit Hebreos,* y lo mateix succehi després als Hebreos pus los lleuà las Ciutats, Vilas, Castells, y fortalezas, y las entregà als Romans en cùpliment de lo que prophetiza Isa. quels hauia de succehir per hauer posat las mans en Christo: y axi en mitg de estas amenaças, y quant Deu nostre Senyor castiga als tals, *Dicite Iusto quoniam bene.*

2 Apud
Dion. Car-
thu. cap. 2.
Isa. in fi.
b Apud
Cornel. a-
lup. Isa. 3.
num. 1.
Dion. Car-
thu. cap. 3.
Isa. in ini-
tio.

Que aquest fia lo sentit de la propheta de Isa. es de S. Geronyma de Ruper. b de S. Bal. S. Ciril. y de Dion. Carthu. el qual diu: *Hortatus est Propheta Indeos, ut cessarent persequi, offendere, & occidere Christum, propterea dicit quiescite ab homine cuius spiritus in naribus eius est: sed quia noluerunt, & Christi sanguinem effuderunt, ideo ponitur pena tantò peccato debita dicens: Ecce dominator Dominus auferet a Ierusalem, & a Iudà validum, & fortem, &c.* Lo qual tot a de ser castich per hauer posat las mans en Christo, y vigilia de majors suplicis: pero mans ques atreueixen contra la persona de Christo, mereixen ser tractadas com las del Antechrist.

Rom. 1.
Gal. 3.
Heb. 10.
Habac. 2.
San Ansel.
super cap.
1. ad Rom.

Pero tras tan gran numero de sacrilegos, y sacrilegis, vejam qui es lo Iust aqui Deu nostre Senyor dona vna tan copiosa, y llarga benedictio q̄ equiual a todas las que se li poden donar? A assò respongue lo Apostol als de Rom. 1. als de Gala. 3. als Hebreus 10. ab las paraulas del cap. 2. de Habacuch ahont del tal diu lo Propheta en persona del mateix Deu, *Iustus meus ex fide viuit,* o com legeix san Ansel. *Iustus meus est qui ex iusticia viuit,* com si dignes. Aquell absolutament mereix ser enomenat Iust que proceheix ab tanta rectitut que todas las obras, y accions se encami-

nan en orde al major seruey de Deu, y a major honrra, y glòria sua tornant per ella sempre que sia menester sense reparar en honrra, hazienda, reputacio, fama, y vida, offerintho tot en defensa de la diuina Magestat, y del be comu dels proxims, y de la Patria, en orde als quals se exercita lo mes realçat, y la major fineza de esta Iusticia, cõ honrra S. Amb. lib. i. de offi. *Iustitia est, diu lo Sant, quæ cuilibet dat, quod suum est, quæ negligit propriam utilitatem, vt equitatem communem seruet, & secundum hoc prima Iustitia ordinatur in Deum, secunda in Patriam*, per lo qual aquell que ab cuydado, y vigilancia zelara lo que es major honrra de Deu, y major be, y vtilitat del be comu de la Patria, aqueix es lo Iust, aqui tots hauem de dir *benè* li anirà be en totas materias, y en totas parts, com o explican alguns DD. ab esta ponderacio. *Obserua quod non ait Propheta, bonum erit ei; sed, benè, aduerbialiter, in quo omnia bonorum genera continentur, omnia enim Iusto prospere cedent; benè illi erit in mari, benè in terra, benè in domo, benè in agro, benè in prosperis, benè in aduersis, benè in pace, benè in bello.* no es esta benediccio del Iust limitada, ni singular pera vna materia, sino vniuersal, pus li anirà be en la mar, be en la terra, be en casa, be en la campanya, be en lo prospero, be en lo aduerso, be en la pau, be en la guerra. En fi, *omnia Iusto prospere cedent*, per lo qual *dicite Iusto benè, benè, benè*. Pero noten diu lo Doctor Angelich S. Thom. que estas benediccions nos prometen a tots, ni se empenya Deu sino per los Iusts que son tals deuãt de sa diuina Magestat, que per axo diu lo Sant, posa Deu aquell adjectiu, *meus: idest quia est, & mihi, & propter me Iustus, quæ aq̃st tal comprehen esta gran benediccio, quoniam benè.*

S. Ambro.
li. i. de offi.

Aluarc. in
Isa. 3. el P.
Fr. Luys de
Granad. li.
1. Exort. a
la virtud c.
30.

S. Tho. sup.
Episto. ad
Hebr. 10.
lect. 4.

Esta Doctrina experimenta vuy Cathalunya, y las cosas que en nostre Principat passan, se poden portar per v.g. de lo que anuncia Iſa.

Entran los Castellans per esta fidelissima Pro- uincia talant, robant, deshonrrant, denaſtant, cre- mant ab tanta crueltat, superbia, y arrogancia, com hauem experimentat los queu hauem vist de nostres vlls, y es increible als qui nou han vist, pus en la conquista de Espanya, no llegim tal dels Moros Africans.

Callan los pobres Catalans, sufren, y tenen pa- ciencia, no per saltarlos infinitas occasions de ar- rimarla, sino per no posar en vna nacio eternamēt leal macula de lo contrari ab los que no sabian nostra justicia, y ab las naciones que conexas nos- tra llealtat. Pero en arribant lo enemich a tocar a Chrtisto, en arribar a veurer lo SS. Sagrament entre flamas de foch, aqui suplican, aqui claman, aqui enuian Embaxadors, y confiats en la pro- teccio diuina, y en la justificacio de sa causa tenen animo pera dir ab Iſa. *quiescite ab homine cuius Spiritus in naribus eius est, quia excelsus reputatus est ipse.* Castiguense agrauis tant de marca, y tan ne- fandos sacrilegis, pus nos perdona en Cathalunya al mateix Christo, que ja asſo nos pot tolerar, y si asſo dissimula Castella, nou dissimularà Catha- lunya, que ab lo fauor de aqueix gran senyor tan enormement agrauiat, te animo per exir en cā- panya, enarbolant en sas banderas la esfigie, y re- trato de aquest Sagrament Santissim, agrauia- dissim, y militant debaix de tan santificats Estandarts, y calificadas banderas, nons espantan bra- uatas Castellanas; amenaças superbas, ni accions inhumanas, *quia excelsus reputatus est ipse*, per- que

que seguim vn Capita omnipotent el qual, *omnia quecunq;e voluit fecit in celo, & in terra. in mari, & in omnibus abissis.* Pero que aprofitaren estas suplicas? quin effecte causaren estas embaxadas? quina satisfaccio se donà a tota la Christianadat, escandalizada ab lo rumor de tan sacrilegas, y may ohidas accions? no se ha vist sino reincidencias en las mateixas abominacions, pus despres de hauerlo cremat en Riudarenas, se cremà tambe en Montiró, y en Cornellà, cosa que nis pot dir sense sentiment entranyable, ni ohir sense abundancia de llagrimas, ni creuter sino restant sempre ab indiferencia de cō sia tal possible? pero supposat queu es, y queu hauem vist, y que ab la dissimulacio del castich apoya Castella lo hauer los soldats de la milicia, o malicia posat las mans sacrilegas en Christo, y tant sens respecte, y tant sens temor ni vergonya, que continuant abominaciōs, y augmentant escandols, lo han despres robat en algunas Iglesias, sens que may sen haje trobat rastro, y lan llançat per terra ab notable desacato, no sent de aquest sacratissim Pa de Angels si quiera la estima q̄ aurian fet de vn pa de municio, perçò continua lo Propheta, y diu, *Ecce dominator Dominus exercituum, auferet a vobis validum, & fortem, & omne robur panis, &c.* li lleuarà Deu a Castella aquest Principat de Cathalunya que es lo *validum, & fortem* de tota Espanya, aquest que es lo reparo, la muralla, la fortaleza, lo Baluart, y la defensa de totas las Prouincias, y Regnes de ell.

Y sino pregunto a quina fortaleza de Europa a tingut major respecte las guerras, q̄ esta de Cathalunya? ahòc se viuia ab major quietut? cada dia *teniam nouas, y sabia* quey hauria cruels guerras en

differents parts del mon v. g. En Vngria, Bohemia, Polonia, Transilvania. Sabiam que ardia en guer-
ras la Grecia, pus la tenia entre si cruels los Turchs,
Persas, y Moscouitas. Hauia guerra en los Ducats
de Iuliers, y Cleues, en la Alsasia, en la Valltolina,
en Escocia, y Suecia, en Inglaterra, Irlanda, Flan-
des. Alemania, Piamont, Lombardia, y arribauan
las escherdas en las Prouincias de Gascunya, y Lé-
guadoch, pero en arribar a la ralla de Cathalunya
tenia respecte a aqst fortissim Castell, atribaua al
inexpugnable Baluart de Perpinya, y alli paraua,
alli se acabaua la guerra, de tal manera que apar
q̄ Deu hauia manat a la guerra en orde a Catha-
lunya, lo que al aygua del mar en orde a la ter-
ra, de qui diu lob que li ordena, *Usque huc venies,*
& non procedes amplius, & ibi confringes tumen-
tes fluctus tuos. Pero qui a volat vn Baluart inex-
pugnable, y incontrastable? qui la rendit? Respõ-
se, que lo cumpliment de la amenaça de Isa. la fam,
la falta de mantenimēt, es se cumplit en pena de
tantas abominacions, *auferet Dominus a vobis omne*
robur panis, no tenian manteniments, eren arribats
a tanta miseria que com los de Ierusalem menja-
uen no solament Caualls, gossos, gats, ratas, &c.
Pero tambe carn humana, perque del tot del tot
li faltaua, *omne robur panis.*

Iob 38.

Pus com no aduertia Castella cometent tant
grans agravis contra Christo que posaua en tant
manifestas occasions als verdaders Catalans pera
morir per la defensa de vna prenda que tant esti-
man, y tant tenen en mitg del cor? com nos rece-
laua que Cathalunya, sempre aficionada a la Real
Corona de Frãça, hauia de fer lo q̄ los antepassats
de acudir al supremo Monarcha de aqll florētissim
Regne,

Regne, al qual regonexent aquest Principat per antich patrimoni de aq̃lla Augustissima Corona, la qual en totes las necessitats, y occasions lo ha amparat, y pres debaix de sa proteccio, axi tambe sa Magestat Christianissima com a Iust, y defensor de la Iusticia, hauia de fer lo mateix? com no discuria sobre tan forçosas conjecturas? A asso respon lo Propheta continuant sos castichs Prophechichs, *auferet a vobis Dominus senem, & Conciliariũ, & prudentem*, permetrà Deu que los Consells de Espanya, y sos Consellers, no obstant que sian personas de gran capacitat, y de gran intelligencia per tot genero de negocis, y *aliàs* doctes en totes sciencias, ab tot axo permetrà que en las resolucions que prenen en orde a las materias corrents de aquest Principat, en tot se enganyen, y tot ho disposen al reues, y que no vejen las nuoladas de inconuenients que han de seguir de resolucions tan precipitadas: pero que molt si, *non est sapientia, non est prudentia, non est Consilium contra Dominum.* Prouerbs, 21.

Referida es a cada pas per los Pulpits la celebradissima victoria que la valerosa Iudith alcança de tota la potencia del gran Rey Nabucadonosor, pero no se si aurà reparat en vna cosa digna de reparo, y es que Iudith no fea altra hasanya que matar al General del exercit que era Holofernes, y ab axo ja tothom fugi, y se donaren per tan perduts que digueren, *vna mulier Hebraea fecit confussonem in domo Regis Nabuchodonosor.* Lo en que jo reparo es que perque nos juntaren alli excontinent tots los Cabos, y Capitans, que es imposible que en vn exercit ahont, y hauia descentes mil personas, y ahont Nabuch. hauia possat vn tã

gran poder que nōta la Escriptura Sagrada pensaua ab ell conquistar tot lo mon, com ò digue a Holofernes, *ut omnem terram suo subiugaret imperio.* Pus hauenthi personas de tant gran capacitat, cō no juntauē Consell de guerra, y senyalauen vn cabo, pera que gouernas aquell poderosissim exercit a fins que Nabucho. ordenàs altra cosa, y entre tant anar ells a assolar, y arrasar la Ciutat de Bethulia de hont los venia lo dany, y posar a foch y a sanch als que feyen tan valerosa resistencia: la resposta de esta difficultat trobo jo en lo cap. 15.

Judith. 15.

ahont diu lo Esperit *SANCTUS* *fugit mens, & Consilium ab eis,* permetè Deu ques cegassen, y que no sabessen discurrir en occasio que tant los importaua, y tant facil los era axir ab la pretensio que era acabar aquell poble innocent, y sens culpa, com sens falta, o aurian fet sis fossen valguts de la occasio.

A fins a asso a experimentat tambe Cathalunya la diuina proteccio, pus a mes de lo dit. y a mes de la falta de Consell, y de prudencia que en fauor de nostre Principat permetè en los que disposauan, y ordenauan las inuasions dels Agresors, y dels que hauian de assolarlo: permetè a mes de axo que nos labetten valer de las occasiōs quels donà nostra fidelitat, y llealtat de entrar en Cathalunya; perque com diu nostre Adagi, *qui mal no fa, mal no pensa,* may se pogueren prelmir los Cathalans, que los Castellnas los aguessen de inuadir ab exercit format, niu tingueren per possible a fins que sels veren dintre sas casas, y a fins q veren las tauladas de las Vilas, y Llochs per terra, y el fum dels sostres al Cel. Entrauen poderosos per terra ab vn grosissim exercit de infanteria

fanteria, y caualleria gouernat per cabos experi-
mentats en semblants ministeris. Venian alegres,
y alentats al sac de Cathalunya, quant la Prouin-
cia no tenia altre defensa que sa Iusticia, y clamors
a fins al Cel.

Tenian en la mar vna grossa armada de Gale-
ras ab las quals podian hauer assolat las Costas, y
impedir las prouisions a Barcelona, y los focor-
ros que de França nos enuiaua sa Magestat Chris-
tianissima ab Barcas, pera que arribassen mes prest
los soldats auxiliars, y permetè Deu que no vin-
guessen may las Galeras, ni algunas delles corre-
gues nostres mars, y axi arribaua tot a saluament,
no tenint nosaltres vn pam de fusta per nostra
defensa. Pus que es tot aslo sino que *fugit mens,*
& *Consilium ab eis?* que es sino lo de Isa. *auferet a vobis Dominus senem, & Consiliarium, & pruden-
dentem?*

Pero no solament nos medran estas occasions,
ni reflexen tan imprudents resolucions, antes en
mitg dellas, y pera millor impedir sa excusio, a
las horas nos enuia nostre Christianissim Iust.
Consiliaris prudents de capacitat rara. Las horas
venen de França, la Flor de aquella antiquissima
Nacio. Las horas venen Excelentissims senyors
Mariscals, y valerosissims Cabos, y Capitans que
ab animo intrepido, y ab sufriment, y paciència
de vn bronze, estan perpetuament en campanya
ab las armas en las mans de Iuern, y de Estiu, al
Sol, y a la pluja, de nit, y de dia, com ho vehem
especialmèt en nostre Excelentissim senyor Vir-
rey, y Mariscal de la Motta General de las armas
Francesas, y Cathalanas, y dels Exercits que en
aquest Principat en nom de sa Magestat Christia-

nissima (que Deu guarde) defensen la honrra de Deu , y lo be comu de la Patria , Capita valerosissim pera conquistar ab lo fort de sas armas Regnes , y Imperis , y ab lo apassible de sa cortesia cors, y voluntats , a qui tenim tots los Catalans per lo hu. y per laltre obligacions infinites pus a mes de auernos conquistats a tots los animos , y las voluntats ab continuas accions de vn verdader y amoros Pare nos ha conseruat vidas, y honrras, y entre tantas tribulacions y aduersitats a augmentat las glorias Cathalanas a petar de sos majors emulos. Las horas venen del costat de nostre Rey Iust, personas prudentissimas, y destrissimas en totas maneras de gouerns, que en pau, y guerra, a lo politich , y a lo militar guian las materias corrèts tan justificadament com per la diuina misericordia, o experimentam tots ab vniuersal còsuelo dels verdaders Cathalans quel tenen notable ab tant bona companyia, y molt en especial, o claman en veu alta los Illustres Consistoris de la Diputacio, y Ciutat de Barcelona ab la continuada assistencia , y experimentada prudencia del Illusterrissim senyor de Argençon ; de la qual com de vn gran principi se son deriuats los fidelissims successos que han experimentats, tant los enemichs, quant los naturals de nostra Patria, aquells los ploren ab llagrimas, estos los celebran ab vniuersal consuelo , effecte tot de los continous desuelos de aquest gran Consiliari , la modestia del qual no dona llicècia pera podernos desempenyar de paraula, de los empenyos en que sas calificadas obras nos han posats.

Pero no es molt que quant a nostres aduersaris falta lo sobredit, tingam entre nosaltres personas

sonas de tant reallats quilats, *in vtroque*, puix la mateixa persona Real de nostre Christianissim Iust Luys XIII. dels Rey de França, y II. dels Comptes de Barcelona, ve a fernos merce, y a ampararnos per expressa voluntat de Deu, que es lo que solament lo a pogut abligar a fer vnas accions tan heroycas, y tant correspondents a sos atributs de Christianissim, y Iust, pus no la pogut obligar a vns gastos tan immensos, y a vns perills tan voluntaris, sino la honrra, y gloria de Deu, y la defensa de Christo-Sacramentat tan sacrilegament agrauiat, per lo qual sa diuina Magestat li a posat en lo cor esta tan Catholica empresa. Ell lo a senyalat General defensor, y desagrauiador de las majors ofensas, y axi hauem de clamar tots ab lo Propheta *Dicite Iusto quoniã benè*, donemli tots mil vegadas lo para bien, y digamli que li anira be en la mar, be en la terra, be en sa casa, be en la campanya, be en lo prospero, be en lo aduers, be en la pau, be en la guerra: a èl se li entregaran *validum, & fortem*, las fortalezas de Cathalunya, altrament inexpugnablas, se li rendiran venfuts de la fam, y de la miseria, *dicite quoniam benè, quoniam fructum operum suorum comoder*, gozarà los fruyts de treballs tã ben empleats, y veurà de sa part palpable, y visiblement la proteccio diuina *dicite quoniam benè*, tot li vindrà be perque conquerirà lo major presidi de Europa sense hauer de tirar de la espasa, *benè*, que veurà sa miraculosa eleccio en Compte de Barcelona confirmada ab euidents miracles que fara com a Capita General dels exercits del gran Deu dels veraders Israelitas, y axi tothom li diga *benè benè*.

Quant los valerosos Machabeus estauan en aqlls
graus

grans perills en que nota la Escriptura Sagrada los tenia aqll gran Priuat del Rey Antiocho Nicanor, estaua tot lo Poble clamant a Deu peraque los defensás.y guardàs *ab impio Nicanore* del cruel, y impio Nicanor (nota que no temian la yra del Rey, sino la rabia del Priuat) vehēt sa diuina Magestat la justa peticio del affigit poble los donà de sa ma per Capita General al valerosissim Iudas Machabeo, y li enuià de sa ma vna espasa per medi del Propheta Ieremias (vingut per axo de la altre vida,) y donantli lo Propheta la espasa li digue de part de Deu *accipe sanctum gladium munus a Deo in quo deijcies aduersarios populi mei Israel*, pren aquesta espasa, y mira que es sancta, y com a tal fara en tas mans miracles, y tu ab ella los faras tals que nols podra, ni negar la passio, ni calumniar la enueja. Esta espasa Sancta fara valentias fantificadas, y miraculosament llançaràs de tot Israel a fos contraris, y als que volian acabar, y matar als Israelitas.

2. Machab.
15.

Pero vejam perque meresque aquell poble vn tant gran fauor: en q se empleaua quant Deu nostre Senyor donaua a son Capita armas miraculosas, y Sanctas? De hont meresqueren tenir vn Capita que alcàçàs victorias miraculosas? La occasio de aquesta merce fou (despres de la diuina misericordia) lo titol tant justificat per lo qual los de Israel hauian pres las armas pera defensarse de la crueltat de Nicanor.

Dos titols santificats tingueren los Machabeus pera pèdrer las armas, y exir en campanya. Lo primer fou per defensar las hòrras, vidas, y hazièdas proprias, de sas mullers, fillls, germàs, amichs, y en fi per la conseruacio de la patria, y del be comu. Y

si be aquest titol era sufficient pera justificar, y santificar semblant accio, tota via axo era lo de manco. Lo principal titol, y primer moriu fou lo tornar per la honrra de Deu, y de sa SS. Arca, y per la immunitat, y defensa del Temple sant, com o nota la mateixa S. Escriptura, *erat enim, diu, 2. Machab.*
pro vxoribus, pro filijs, pro fratribus, & cognatis minor 15.
solicitududo: maximus vero, & primus timor erat pro san-
ctitate Templi, per lo tāt mereix vn Capita elegit de la ma de Deu, y que tinga en nom de sa diuina Magestat virtut pera fer miracles en la guerra, y que tinga vna espasa santa que santifique totas las accions, y ellas mateixas porten ab si lo testimoni de la diuina proteccio, y asistencia contra los Nicanoristas.

Entran los Castellans per Cathalunya cremant, abrafant, robant, deshonorant, matant, y fent actes de hostilitats increíbles si nos diguessen de Castellás en Cathalunya. Prenen los pobres Prouincials las armas, mes pera espantar, que pera matar en propria defensa.

Anauése entretenint, y esgrimien (com diuhé) ab espasas negras, no obstant que teniá lo cor tant negre per veurerse perseguits sens culpa, y no obstant quey auia tant gran numero de Cathalans aqui los enemichs auian fet correllatius de Vrias Hetheo deshonorat ab singularissima honrra, y de *2. Reg. 12.*
 aquell pobre home de qui diu Christo que baxant *LUC. 10.*
 de Ierusalem a Ierico caygue en poder de lladres que despres de auerlo robat lo dexaren casi mort: ab tot axo sufrian los Cathalás las insolécias Castellanas, y las inhumanas hostilitats portantlas ab prou paciencia si be contra sa voluntat.

Pero en arribant a tocarlos las Iglesias, en veu-

rer perdre lo respecte a las cosas sagradas del Temple, y en veurer la verdadera Arca del testament Christo Sacramentat no sols en poder de Philisteus sino entre las flamas del foch, aqui yxé de veras, aqui se resolen de morir, o vencer, aqui sacrifican las haciendas, honrras, y vidas ab tota efficacia en defensa del Temple *maximus vero, & primus timor erat pro sanctitate Templi*. Pero que auian de dir lo Cel, y la terra, Deu, y los homens vehent que Cathalunya en ocasions tan forçosas dissimulauan? Que aurian dit las estrañas nacions ohint a dir que los enemichs auian en aquest Christianissim Principat cremat en tres differentes Iglesias lo Santissim Sagrament, y robat en altres tres o quatre, y en altres llançat per terra sens que may se haje pogut, ni descubrir lo furt, ni veurer castigat lo lladre?

Està mirant lo cel als soldats del exercit del Rey de Castella que aprofanant la casa de Deu, y los Santissim Santuaris portan las faltriqueres plenes de vasos Sagrats de plata, antes dedicats a la Santissima Chrisma, y Olis Sagrats, y ara plens de tabacò, y seruint de tabequetas, y no hania sa diuina Magestat de senyalar de sa ma vn Capita ab virtut pera fer miracles en guerra tāt Santa cō la ques fa en castich de tant grans sacrilegis? Senyala dons Deu Nostre Senyor a nostre Christianissim Iust, y a nostre inuencible Iudas Machabeo; y donantli miraculosament la inuestidura de Compte de Barcelona sense quey haje qui goze replicar i tan celestial eleccio (pus de mes de 300. vots que cōcorregueren entre las dos juntas de Ciutat, y Deputacio, noy ague ningú que no regonegues aqui la ma de Deu, y abaxas lo cap a sa diuina voluntat, y

alças

alçàs lo cot ab tant gran merce) li donà juntamēt com al valeros Machabeo la espasa santa, *accipe sanctum gladium* ab aqueixa espasa en la ma faràs miracles famosos, alcançaràs victorias increhibles, rendiràs exercits poderosos, guañaràs fortalezas inexpugnables, perque com *tibi dabo validum, & sortem*, cō te he de entregar las claus de tota Espanya, y penjartelas en la cinta, han de fer gran contradiccion, han de procurar ab totas veras los aduersaris, machinar contra tu. Pero tot o venferàs ab esta espasa miraculosa, y santa, per lo qual tothom *dicite Iusto quoniam bene* diganli tots sos fidelissims vassalls, alsen la veu Francesos, y Catalans, y diganli a son gran Capita, y Iust Rey, y Comte *benè* li anirà be en la mar, *benè* en la terra, *benè* en sa casa, *benè* en la campanya, *benè* ab la pau, *benè* ab la guerra en fi *dicite quoniam Iusto omnia prospere cedent.*

De tres maneras, especialment, per vn enemich procurar la mort, y total ruyna de sōn aduersari. O com a home de be axirli cara a cara desafiantlo ab armas yguals (asso dich en quant a lley de mon, que a lley diuina ja sap tothom las amenaças contra los duellos.) O com a couart anantli ab solapaments, y ab segonas intensions, y cautelas pera posarlo en descuyt enganyātlo debaix de paraula. O totalment com a traydor procurant ab traycio, y a cas acordat matarlo, o ferlo matar desde vn cātō vna nit, o desde vna mata a cami Real.

De totas estas maneras a procurat Castella la total destruccio de Cathalunya, y en totas ellas a fet miracles esta espasa santa de nostre Iust.

Pero antes de tractar de estos, considerem los que ha fet Deu N. Senyor en las personas de qui nosaltres teniā major necessitat, y primeramēt po-

fant tan viuament en lo cor de N. Rey, y senyor Christianíssim (q̄ Deu guarde) lo reparo, y defensa de aquest Principat, per be del qual no repara en gastos excessius, nil espantan incomoditats, ni perills, posant tota la Real Corona a successos contingents; y nos pot presumir de tanta fineza, sino que es eficacia de inspiracions verdaderament celestials, y de la ma de Deu que te en sí lo cor de nostre Christianíssim senyor.

Lo mateix miracle vehem en lo eminentíssim animo de nostre gran patri, y Patro, lo gran Cardenal Duch, que atropellant infinitat de inconuenients pren miraculosas resolucions en nostre fauor, lo effecte de las quals son testimoni de la superior illustracio ab quens gouerna.

Y com las cosas de Deu son sempre consequents, participan tambe de estos miraculosos influxos los immediatos executors de nostre remey, y en particular los principals Ministres que la Magestat Christianíssima nos ha enuiat, y que mes continuament nos defensen. Assó se veu palpablement en lo Excelentíssim senyor de la Motta, y en lo Il·lustríssim de Argenson, su Excelencia alsistint incáfablement entre los soldats en la campanya, per tant continuo, y tant llarch temps ab insufribles incomoditats, a las quals sino per miracle apar imposible poder resistir, de lo qual se veuhé cada dia miraculosas experiéncias. Sa Il·lustríssima ab lo grã pes de tant graues negòcis com a cada pas se ofereixen, com se pot considerar dels que porta ab sí lo nou establímēt del govern de vna tant dilatada Prouincia. Ab tot axo ha prouehit la diuina Magestat en los dos ab vna miraculosa paciència, la qual de tots los que la veuhé exercitada en ocasiós

tant continuas, y tant prouocatiuas de lo contrari, es venerada per cosa superior, y regonegada per tal dels mateixos que la exercitan. Pero dexem affo que requeria altre Sermo, y indiuiduem algunas de las inuasions Castellanas, y veurem altres miracles patents en nostra defensa.

La primera inuasio de Castilla contra Cathalunya es estada per mar, y terra a lo descubert, y enuestint cara a cara lo Principat ab vn valeros exercit, y ab vna poderosa armada; pero en vna part, y altra a fet miracles esta espasa, y li podem a nostre Iust donar lo para bien a cada pas, y dirli *quoniam benè*.

Primerament ja he dit com en la mar tenia lo enemich vna poderosa armada quant nosaltres assegurauam nostres costas ab Barcas de Pescadors, las quals feren moltes presas de tartanas, y sagetias grossas, que anauan carregadas ab prouisions, del enemich, y destes ne verem entrar en lo Moll de Barcelona en moltes occasions, que com las Galeras, y Vexells contraris nos mouian, podian estas fer a son saluo semblants hasanyas. Vingue al principi de la Primavera la armada de nostre Christianissim Iust, y donant fondo en las platjas de Rosello, y Empurdà, alli li anaua portant Deus a sos enemichs sens quels aguessen de anar a fer car.

Apenas fou arribada la armada quant vingue a posarse en mitg de ella vna esquadra de 5. Naus grossas de Ponent, carregadas de bastiments pera Perpinya, y Coplliure, en grandissima abundancia dicite *quoniam benè*, de alli a breus dias ne vingueren duas de Llevant carregadas de municions, las quals tambe prengueren, *benè*, de alli a altres

tres, ó, quatre dies venen duas Galeras enemigas, tambe foren preses, *benè*. Lo mateix die vna Pollaca *benè*. Y peraque se notas millor que asso era efecte miraculos de la espasa santa, succehiren estas presas en la Semmana Santa, y dies de la institucio del SS. Sagrament, y casi a vista de dos llochs ahont lo auian cremat q̄ son Cornellà, y Montirò.

Van vuyt Naus de nostra armada a possarse en vista de Tarragona, de ahont las trague lo temporal, y portà quatre de ellas a la platja de Valencia, ahont trobaren quatre Naus carregades de manteniments en especial blat per lo enemich: cremarè la vna, y prengueren las altres, y es digne de reparar que asso succehi vn Dijous dia dedicat al SS. Sagrament *benè*. Van discurrint tot lo Iuern passat grans esquadras de Galeras enemigas per estas costas, desde Tarragona a Mallorca, y de Mallorca y Tarragona a Rosello, y cō las horas noy teniam armada peleaua lo mar en nostre fauor. Cada dia teniam auisos de perduas de Galeras, vnas que dauan altreues en las platjas, altres ques negauan en los golfos, altres ques partiã per lo mitg en differèts borrascas, altres per fugir la manifesta, y certa mort en la aygua, auenturauã las vidas entrãt sen en los ports del Christianissim Iust *benè*, y peraque estos miracles fossen en la mar ab major cumplimēt nos llançà Deu nostre Senyor en terra yns entrega lo General de tota la armada ab sa Galera Capitana, que apar nos volia dir sa diuina Magestat toniu veuol aqui jo vol entrego, veus aqui lo sach, y las peras; la Capitana, y lo Capita vostre capital enemich, y en consequencia de misteris arribà Ioanetin de Oria a Barcelona pres la vigilia de nostra gran Patrona Santa Eularia, y lo dia

día de la santa veu desdel costat de sa santa efigie, y retrato en la preso, la professo que esta sa Ciutat li fa en tal dia, en agrahiment de las bonas bugadas que en fauor dels Cathalans fa la que per opprobri es anomenada dels Castellans la bugadera. (Pero qui se atraueix ab obras contra Christo, no causa admiracio que de paraula perda lo respecte a vna tan gran, y tan Illustre Santa.) Demanera quey ha grans conjecturas, q̄ las Galeras perdudas arriban a 14. lo qual se pot trauer perque la altre vegada que vingué la armada Castellana veheré tots en ella 41. Galeras del Rey Catolich, entre las quals faltauan las de Florença, las quals assistinhi ara no son entre totas sino 32. *benè.* Quant Ioanetin ab las esquadras vingué al socorro de Perpinya, dexà en Ponent (entench que era en Carthagen) tres Naus forasteras carregadas de bastiments, las quals confertaren que sels hauria de pagar los nolits antes de axir del port, pera q̄ dende Rossello, en descatregant, sen poguessen tornar a las terras: pero la paga se differi de dia en dia serca de dos mesos, passats los quals vehêt los Patrons lo quels haurian detinguts, y la poca esperança de breu despalg, feren vela, y sen anaren a las terras ab lo carrech.

Vehent Ioanetin, y los seus la tardança dels Vaxells, enuia vn patatxe en descubrimient de ells, pero, ni ell, ni ellas han aparegut fins vuy *benè.* Ara vltimament quatre dias ha que han pres los nostres 4. Naus de la armada contraria sens hauer desparat contra ellas, ni vn mosquet *benè.*

Pus si de estas faccions se notan, a mes de la substancia, las particularitats, y circunstancias; qui no las reduhirà a miraculosas? qui no dirà q̄

C. son

son effecte de la espasa santa de nostre Iust? *dicite quoniam benè erit ei in mari.*

Ara vejam en la terra, (si be considerant lo quens a succehit desde la eleccio de nostre Iust senyor, y Christianissim Rey a fins vuy, tot es vn miracle continuat, y vn miracle de miracles, que hauerlos de referir tots, seria hauer de anar discutrint per dias, y per accions, y axi solament pera recordarnos millor de tant singulars beneficis, y pera agrahirlos al benefactor sen referirà alguns breument) Passats dos dias que nostre valerosissim Machabeo, y Iust Rey Luys, tinguè esta espasa santa empunyada, y lay haguè entregada Deu nostre Senyor en orde a nostre Principat, vingù lo enemich a las portas de Barcelona, y pujà a la montanya de Monjuich pera guanyar lo forti, que en lo mes akt de ella fabricaren los de Barcelona en molt breus dias, obra de tant poch reparo, que a mes de fer pedra, y fanch no se alcava las horas, sino al ygal de vna ordinaria trinchera. Tenia de guarnicio entre Francesos, y Cathalans finch centas personas, la mitat de las quals apenas may hauian tirat de la espasa. Foren acomesos estos flachs reparos de vuyt mil soldats, vells, experimentats, gent veterana, y que blasonauan victorias alcançadas de lo mes valerós de Europa en differentes Regnes, y Prouincias. Y si be pujaren tots molt confiats, y assegurats de la victoria, confiats en las passadas alcançadas, se mostraren molt mes superbos quant veheren la flaqueza del forti, y la poquedat del reparo. Portauan enarboladas vna infinitat de banderas pera plantarlas en ell, y assegurats de la conquista, sols podian discutir qual de ellas seria la 1. qual la 2. qual la 3. &c.

Vejam

Vejam ara qui resistí a estos soldats vells? qui humilià esta tan assegurada, y superba milicia? qui vensè 8000. soldats acostumats a venfer? quils postrà a vista de vn poderòs exercit de lo millor, y mes alentat de Espanya en Caualleria, Infanteria, y Cabos? qui? 500. soldat que si be entre ells ni hauia molts de animo, y valor inuencible; pero tambe podia ser que alguns altres may aurian cenyit espasa, sino per ventura per acompanyar fenyoras, qui? vnas quantas donas que confiadas en la justificacio de la causa, y en la proteccio diuina, representaua cada vna de ellas vna Iudith, contra Holofernes, vna Iahel, contra Sisara, vna Debora, contra Iabin, vna Thebea, contra Abimelech, y en si vna verdadera Cathalana defensora del SS. Sagrament, y de la honrra, y vida propria contra de vn soldat perteguidor de lo hu, y del altre, qui? vns quants minyons a colps de pedradas que cada hu dells representaua vn David, còtra los Philostheus enemichs del poble de Deu, qui? la espasa santa de nostre Iust que feye infinitat de miracles aquell dia, *dicite quoniam benè.*

Effectes de esta mateixa espasa santa, se veherè en la sempre celebre Vila de Illa en Rossello, aficiada de la flor, y de lo mes selecto de la milicia del Rey Catholich, batuda ab grossissimas peças de Artilleria, vberta a colps de bõbardas, y a força de balas, demanera que mirada la yra dels sercadors, la grandeza de la bretxa, la poquedat de la Vila, y lo relumit numero de soldats defensors, era impossible euitar la entrada al enemich, ni defensarse de eil vn dia: pero lo valor de las donas de aquella Vila (digne de ser exemplar de Ciutats populosas, y de fortalezas inexpugnables) la defensaren ab tant gran valor que dexarè

espantats als soldats vells, y afrontats los Cabos experimentats *benè*.

Lo mateix se es vist en Almenara acomesa en diferents occasions de vn poderiós exercit format contra de vn lloch cercat de vnas tapias mitg caygudas, y fortificat ab vn Castell en lo ayre, que sols es a proposit per estar apuntalat, pero ab tot axo, ni los inuasors ad tot son poder, ni argull de Caualleria, Infantaria, y grossas peças de batre, foren bastants pera rendir los poquets q̄ estauan dintre de aquellas barracas, noobstát q̄ ab vn petart los haviã entradas las portas: lo qual sempre se es tingut per marauella rara, y per cosa del Cel *benè*.

Ygual victoria a esta celebra la Vila del Védrell a 3. lleguas de Tarragona, contra de la qual vingueren ab gran ostentacio, y no menor furia molt ben esquadronats, y en forma de pelea, governats per son General el de la Inojosa, el qual los feu grans promesas, y oferiments si negant la obediencia dada al Christianissim Iust, la donauan al Rey de Espanya, y los admitiã en son nom en la Vila. Pero ells constants en sa obligacio, y fidelissims a son nou senyor oferiren per ell tots la vida, antes que a Espanya la Vila, la qual estaua tãt poch fortificada, q̄ si be estaua tant vehina de Tarragona (colonia de tota la milicia Castellana, y ahõt Espanya fa ostetacio de son major poder) no tenia vna peça de Artilleria per sa defensa. Fou entrada la Vila per força, pero los naturals de ella que ferian 60. en numero, atrincherats en lo cap del primer carrer que fa cap al portal per hont entraren, se mostraren tan valerosos, y tan intrepidus Capitans (si be la professio de casi tots ells es la Agricultura) que no sols nos rendiran a tanta gent ja vencedora, pero apretaren ab ells ab tant valor
quels

quels tragueren de la Vila, y los mataren molta gent, y los feren retirar a mes que de pas, ab mes vergonya que profit. Honrra deguda per la fidelitat que tingueren a esta espasa santa obradora de semblants marauellas *benè*.

Experimentà a la clara esta miraculosa, y santa espasa don Pedro de Aragon quant la senti sobre si que li atacà los pensaments, y li desbaratà las resolucions de passar al socorro de Perpinya. Cõfiança aquest resolut Capita no en la experiencia de antiguas victorias, sino en lo numero numeros de son exercit, que constaua de la flor, y nata de la milicia Espanyola, y era com vna quinta essencia distilada de la soldadesca, tant en Infanteria, com Caualleria, y Cabos, que pera vna empresa imposible se hauia de juntar vn exercit de gent temeraria.

Pero que podrà lo home contra Deu? que las armas pecadoras contra vna espasa santa vinguda del Cel? Ixlos al encontra nostre gran Iosue, empunya esta espasa santa lo Excelentissim senyor Mariscal de la Motta, y ab ella en la ma feu allihu dels majors miracles que al proposit compten las historias, pus rendi tot vn exercit Real desdel Generalissim a fins al mes pobre, y baix tabaler. *dicite quoniam benè, benè.*

No menos se es vista esta santa espasa miraculosa en la fortaleza de Monçò, conquistada per lo mateix intrepido Capita, y si be al parer, y confiança dels que la defensauen era per algun temps inexpugnable, pero volguè nostre Senyor ques vehes que ell tènia allí la ma, com en lo demes de Cathalunya, y axi permeté que fessen los nostres vna mina pera volar vn llens de muralla de

dit Castell; pero sa diuina Magestat la encaminà per altres medis al total fi de la empresa, per que la mina vingué a rebentar al fondo de la fisterna que estaua molt ben prouehida de aygua, la qual tota sen anà per la obertura de dita mina, y axi com los faltà, *omne robur panis*, pus los faltà la aygua, tant simpliciter necessaria per sustento del home, se hagué de rendir la que a judici de tots era las horas impossible de ser entrada per altre medi *benè*.

Pero tornein a Roselló, y vejam lo que esta es. pafa santa obrá en los Presidis de Coplliure. Estaua esta plaça tant fortificada que ha opinio del Governador de ella pera guanyar los vltims reparos; que era lo primer ab que hauia de encontrar nostra gent; se hauian de gastar tres mesos continuos, y deye be considerant la empresa a lo humano merament, pero com en nostre cas estiga tant empenyada la proteccio diuina; se experimentà aqui ab singularitat, pus del primer acometiment se feu senyor de ells lo Excellentissim senyor Mariscal de la Militeria. Gran Maestre de la Artilleria per sa Magestat Christianissima, y de alli a breus dias de tota la fortaleza, Castell, y Vila de Coplliure ab terror notable dels que la defensauan, *dicite quoniam benè*.

Pero arribem, per abreuiar, al adequat motiu de esta grandiosa festa que es donar gracias a Deu nostre Senyor per la indubitadament, miraculosa victoria de Perpinya, de la qual se celebra mes lo modo que la substancia.

Serà esta de major ponderacio si consideram lo que tots los Sants Doctores de la Iglésia, y expositors de la Escripura Sagrada, fan de la victoria que

que Christo nostre Redemptor. *Rex Regum*, alcàça del Dimoni, que tenia tiranizat tot lo mon, y enganyat al home: que clar està que en los triumphos de Christo nos celebra la victòria, sino lo modo. Que molt que lo fill de Deu, que de no res hauia criat a Lucifer, y per sa voluntat santíssima lo llançà del Cel, després lo llançàs tambe de la terra. Lo que a tothom causa admiracio es veurer lo medi que per axo prengué, que fou la ignominia de la Creu, no se espantan los sants Doctors de veurer que Deu nostre Senyor dona Regnes, y Imperis, y muda Senyorios, y Monarchias, y ab tot axo no acaban de admirarse de veurer que aquest gran Senyor desde vn pobre Pescebre, y desde la Estable de Belen, y lligat ab vnas pobres faxas, y acompanyat de ratas, y altres vils animals, fassa venir los Reys de Saba, y de Arabia, y los tinga posstrats, y admirats en vna pobra Cabanya, entre pallas, y terenyinas. Aquest modo de rendir Reys aqueix es lo que celebra la Iglesia, y adoran la naturalesa Angelica, y humana.

Axi filosofham en nostre cas. Célebre es en Europa, y anomenada per tot lo mon la Vila, y la fortaleza incontrastable, y formidable de Perpinya, y si be sempre inexpugnable, pero al present mes que may per hauerla fortificada ab infinitat de peças de Artilleria, y altres inuencions de focs, y estas en tanta abundancia que estaua prouchida de semblants municions per 4. anys. Estaua fortificada ab diuersitat de fortins, Baluartes, fossos, y contrafossos, y de altres maneres que impossibilitaua mes la empresa, y lo bon success de ella. Pus com ha rendit nostre Christianissim Iust aquest impossible? quantas peças de batre

a plantat en diferents fortins, y plataformas per arrasarli algũ tros de muralla? ab quinas minas ha fet bolar los Baluarts? quantas bretxas han vbert pera donar lo assalt? quantas arrobas pesauan las balas de artilleria ab que los ha enderrocat torres, y campanars?

Aisso Cathalans es lo que per moltes edats en diferents nacions farà celebre esta hazanya, y miraculosa esta victoria, la qual si be es de molta estima, y ponderacio notable, lo premi de ella que es la mateixa fortaleza, y ab ella se es guanyat lo portal Major de Espanya, pero lo que mes se pōdera al proposit es lo modo, pus la major bala que se ha tirat contra vn tan infigne, y fort Castell es estada de boix, las belas ab que sa Magestat Christianissima se entretenia a jugar al mall estas han enderrocats los Baluarts, y arrasada la fortaleza, perque lo que major guerra fa vuy a Castilla, y lo que major terror li causa, es la salut, vida, y valor de nostre Serenissim Comte, y Just Rey: y com aquesta la conserua sa Magestat Christianissima (que Deu guarde) ab lo exercici tant religios, y tant honest com es lo ques fa en lo joch del mall, de aqui es que la major bateria es estada la perseverancia de nostre inuencible Iudas Machabeo en Rossello vibrant esta espasa santa, a la qual se es rendida esta plaça per hauerli ella lleuat, *omne robur panis* tot genero de manteniments, apretantla desdel joch del mall ab sam, a fins a rēdir la per la virtut de sa espasa santa, com breu, y agudament se notà en vn curios, y agut Hierolifich en la festa, que tambe per esta victoria celebrà la Ilustre Ciutat de Gerona, quem referiré se explicaua ab esta lletra.

*De Perpinya a tret lo Gall
Al Leo jugant al mall.*

Clame donchs tota Cathalunya donant a Deu nostre Senyor las gracias, y a nostre Iust, y valerosissim vencedor la norabona, comencense a defensanyar, que ja es hora, los que obstinadissims, com los lucus (que encara aguardan lo Melsias) despres de tant claras, y evidents demonstracions, com lo cel nos fa, encara negan la conclusio. Miren los obstinats que aslo ja no es anar contra la Patria, sino contra Deu, y es arribar a pijor ceguedat que la dels Hechifers, y Magos de Pharao, los quals cenuensuts de miracles confessauan, *digitas Dei est hic Exod. 8.* Clamen donchs, com *Exod. 8.* dich, tots los Cathalans, y confessant a Deu nostre Senyor per principal agēt en estas grās obras, y a sa Magestat Christianissima, per instrument de elles donemlos lo para bien, y la norabona, *quoniam benè benè in mari, bene in terra.*

Aslo es en quant als miracles que per mar, y terra ha fet esta espasa santa en Cathalunya, en la primera inuasio Castellana cara a cara, y ab la espasa a la ma. Anem a la segona de la astucia.

Per anar mes consequents a la Historia Sagrada, y entendre millor estas segonas intencions, y paraulas fingidas ab que en tantas occasions nos hā volgut enganyar, es digna de notar lo que diu la Escriptura, feu lo gran Priuat Nicanor sobre dit per acabar als Machabeus.

*Venit Nicanor in Ierusalem cum exercitu magno, 7.
& misit ad Iudam, & ad fratres eius, verbis pacifi-*

1. Macch.

cis

cis in dolo, vingué Nicanor ab vn poderòs exercit a Ierusalem, y per enganyar al valeròs Iudas li enuia vna embaxada ab paraules dissimulades, y ab segona intencio pera poder per aqueix medi alcançar lo que no podian ab força de armas, las quals hauian ja prouat, pero portaua Nicanor, y los seus sempre lo pijor, y eren sempre venluts. Per lo qual desesperats de la força se conuertiren al giny, que val mes que ella, y a la astucia pensant ab esta cautela pendre a Iudas que no hauian pogut rendir ab la pelea, y axi ab titol, y pretexto de pau, volian acabar als que no hauian pogut ab la guerra. *Non sit pugna, deye Nicanor inter me, & Vos Veniam eum viris paucis, ut videam facies vestras cum pace*, pero noten la vellaqueria debaix de aqueixas fingidas paraules, y lo am amagat debaix del buisi dols de la esca, *hostes enim parati erant rapere Iudam*, ja venian a punt, si los aguessen donat entrada a sas ficcions, pera llançar ma de Iudas, y portarfelne pres, y lligat, pero ell aduertint la vellaqueria, y auisat de la maldat per darnos a tots nosaltres exemple, los respogué ab las armas en las mans, ab las quals continuant las victorias ne alcançà vna en que li matà a Nicanor finch mil homens, y de alli en auant vehentse Nicanor descubert, y vehent que sas traças tampoch li reflexien, descubri del tot sa crueltat, y feye pijor contra los pobres Israclitas portantho tot à foch, y a sanch.

De la mateixa manera lo nostre gran aduersari, y segon Nicanor, primer Priuat, y primer que priua a vn pobre Rey de sas majors glorias, vehent en tantas occasions las armas que per las segonas intensions estan en campanyas menyspreadas

das, y rendidas de Francesos, y Cathalans com hauem vist; se es conuertit a la astucia, al dolo, y al engany.

Despres que foren rendits, y vensuts tan estrenuament, los exercits executors de la rabia del gran Priuat, no solament en Monjuych, sino també en altres moltes occasions; per veurer si podrian fer que los Cathalans cobrassen poch concepte dels Francesos, anaren publicant q̄ lo Rey Christianissim nons podria ajudar poch, ni molt per mar, per no tenir, ni Nau, ni Galera de consideracio, y anant ells actualment sembrant estas mentidas, apareguè la armada Francesa governada per lo Illustrissim Senyor Archebisbe de Bordeus, la qual fou senyora absoluta de aquestos mars desde la Quaresma, a fins tot Agost, per no haueri poder bastant pera oposar feli, y verem lo esfortant extraordinari que aguè de fer Castella per poder socorrer la plaça de Tarragona sitiada per mar, y terras y en fi verem tots la mentida clara, y manifesta *bené*.

Tras de asso publican que no pot venir socorro per terra per infinitat de desgracias que publicauan rebian los Francesos en las parts de Flandes, y en lo Piamont, y que forçadament lo Christianissim hauia de detemparar aquest Principat per acudir a cosas de major importancia.

Asso publicauan entre los sensillos de las Vilas, y Llochs; y en son nom, y com a factors de Nicanor no faltaua quiu procuraua esforçar ab la ombra de la Lluna, per las plaças, carrers, y casars, de las poblaciós mes populosas, o apassionats per lo interes perdut, o desitjosos dels premis tan a barato promesos dels Castellans.

Anauan auctorifant estas malicias quant cada dia uehiam passar los tercios Francesos, y las tropas de Caualleria en tanta abundancia, y en numero tan copios, que han format en Cathalunya lufidiffims exercits. Pero desmentan a cada pas las faccions Francesas a las astucias Castellanas *bené.*

La que han vist per mar, y terra desmentits fos dolos, quant altra cosa no podian sembrauan entre los pochos aduertits que tot se hauria de dexar per falta de diners, perque en França noy a moneda, per continuar tant impossible gasto, uehent cada dia tothom publicamét lo contrari pus entran per momentos las carregas de or, y plata *bené.*

Quant vingùe lo de Pouar ab sa gent los va exit al encontra lo Excelentissim Iosue de la Motta, y despres de hauer peleat, cõ sempre, seguint la pericia militar; en que sa Excelencia es tant pratich, y tant experimentat; feu lo senyor Mariscal vna honrosa retirada dissimulant ab prudencia pera donar lloch al enemich que prouàs la retirada à Tarragona per poder millor sa Excelècia ab aqueixa estratagema derrotar del tot al enemich. De aqui prèguè occasio lo Lleo pera traure la garra, y pera publicar vna grandissima maldat, y calumnia dient publicament que lo senyor de la Motta hauia rebut gran suma de diner, y molt milanars pera dissimular la retirada, y axi que dexat posar en saluo al que podia atropellar ere per contracte, y per interès; y asso se deye tant a palès, y a banderas desplegadas que jo (que a las horas predicaua en Barcelona la Quaresma) me viu obligat a desenganyar al Poble de tant gran calumnia: pero

pero lo major desengany fou lo que ven al cap de quatre dias que su Excelencia los prengué á tots com hauem vist *benè*.

Qui no hauia de pensar que ja ab estas manifestas experiencias restaua enuergonyida la mentida, y confus, qui la publicaua? Pero no, antes continuant los dólors, y las trapassas, venint noua certa de la poderosa armada que sa Magestat Christianíssima nos enuiaua ab lo Excelentísim senyor Marques de Brezè, vehent nostres emulos que tardaua a venir, publicaren que la armada Castellana los hauia del tot desbaratada, y llançat a fondo gran numero de vaxells nostres, y presos altres, y per major compliment de tan gran victoria, restaua tambe pres lo General de dita armada, y asso se relataua ab tanta asseueracio que defengant jo vn dia lo contrari (perque o sabia de cert) a vna persona que estaua molt posada en aqueix error, me replicà ella ab estas paraules formals, *Pare no difficile en airo que es certísim, y pera mi tant cert com que Jesu Christ està en lo Cel*, Irracional obstinacio: Al cap de poch dias vingue la armada ab son General ab tan notable ostentacio de grandezza, y de valor com tots han vist *benè*.

Repararà algu, y preguntará com goza parlar ab la cara alta deuant de personas cuerdas, qui en tantas occasiões es cullit ab mentida? sonse peruentura desenganyats los que a la vista hã comprouat tantas patryas ab la manifesta experiencia de lo contrari? han vbert los vlls pera veurer estas quimeras? publiquen las obras sa obstinada ceguedat, y judique vn tercer desapassionat qui te raho.

Pelean las dos armadas a vista de esta Ciutat de Barcelona, y en presencia de mes de deu mil testimonis,

rimonis, que es forçòs hauian de celebrar, y fer a saber per diuersas Prouincias del mon las dos celebres victorias que la nostra alcançà de la sua, la Francesa de la Castellana. Demanera, que restant la enemiga tant destroçada, y tant malalta que per molt temps no se ha pogut descubrir, en lo Hospital de quin port era anada a curarse, ab tot axo continuant tramoyas, escrigueren a diuersas parts de Italia puntualmèt lo contrari, y per prouar si acas podrian enganyar als de luny, y pro-uocarlos a que vingan a participar del fryt de tãtas victorias. Pero que molt que despres de succhit lo cas, lo expliquen totalment al reues, pus antes ques donàs esta batalla Naual, ja tenian en Italia cartas nouas de la victoria que hauia alcançada, la que fugi dos vegadas; ni tampoch es de marauellar, que als de longas terras etcriguessen longas mentidas, pus publicaren en Tortosa esta victoria per sua, afeginthi que quant se donaua la batalla Naual, peleauã en la montanya de Monjuich mes de deu mil Cathalans, vns contra altres, vns apelidant visca Espanya, altres visca França, y asso ho diguerẽ allí ab tanta asseuerassio, que ningú gozaua dubtar, ab lo qual molts de aqlls rebelats Tortosins, concebian major odi contra los Francesos. En Tarragona peta animar als naturals, y als demes obstinats a que Castellancjen sempre; feren grans festes per sa victoria, festejantla ab espeffos tirs de Artilleria, y grãs repichs de campanas, que ab lo hu, y ab laltre publicauan fos embelecoc, com mes clarament los ne desenganyà la nostra armada al cap de dos dias presentãtse vfana, y victoriosa a vista de aquella Ciutat, segint la enemiga que fugia a rem, y a vela benè.

Continuà ab tot axo lo aduefari en augmentar calumnias, y en prouar nou vado pera passar a la altra part de la honrra de França, prenent per motiu lo llarch serco de Perpinya, y no obstant que sabia tot lo mon quant apretat lo tenian los Excelentissims senyors Duch de Luy, y Mariscal de Millerea, y quant vigilants estauan per exir ab reputacio de vna empresa tant difficultosa; ab tot axo escampan palesament vn infame rumor de que era cosa certa, y indubitada que los Francesos del siti sustentauan de secret la plaça, y entrauan per sos particulars interessos, tant que menjar, com era menester per conseruasio de ella. A mi me mostrà vna persona fidedigna vna carta la qual jo legí, y en la qual li escriuiam lo que dich, y peraque la cosa fos mes creguda asseueraua ab gran certinitat com hauian los Francesos venut als sercats vint, y finch mil pans de municio en vn preu molt alt: pero descubri nostre Senyor la veritat, y peraque campejas millor al costat de tantas mentidas, vingue en aquella mateixa occasio la dichosa noua del rendiment de Perpinya, rendit per fam benè.

Entre totas estas inuencions, y entre tant maliciosos dólors, lo que mes se retira a lo de Nicanor es que ab grans diligencias exeuraren de enuiar vns paperots plens de paraules dolces, y enmeladas, y plens de llet, tras de la qual venia lo clau de Iahel. Publicauan grans merces de part del Rey Catholich als que negant la obediencia al Christianissim lay donas a ell, prometian nous priuilegis, y nouas merces, confessauan que en lo passat hauian errat, y q se hauia donat legitima occasio a la defensa de Cathalunya, y que serian tractats

molt

molt differentment. Offeriã sumas grans de diners pera rehedificar Tèples, y casas injustamēt enderrocadas, y cremadas, y en si sabian tant ben paliar las malicias que los mãco aduertits vençuts de falsa pietat, y de llastima cruel, o per ventura també temerosos de experimentar los treballs grans que ab si porta la guerra continuada, cregueren estas ficcions, y se rendiren a promesas tant affectadas. Pero de la manera que los goffos rabiosos no saben dissimular quant tenē la occasio de mordrer, axi los Castellans no han sabut dissimular ab los rendits a los dissimulos fingits.

Donaren paraula Real als de la Vila de Cambrils, los quals rendits a ella foren passats a tall de espasa, ab la barbaritat en diffetents papers referida; pero may prou pòderada. Debaix de esta paraula, y promesa Real degollaren vint y tres homens en Vilafeca. Debaix de promesa Real saquejaren las Vilas de Sareal, y del Pla, comctent en ellas abominacions increíbles. Debaix de paraula, y promesa Real saquejaren a Torrebeses, sens perdonar al SS. Sagrament, que sen portaren ab la Custodia de plata, del qual may sen ha pogut traurer rastre que lan fet. Debaix de paraula Real, y ab cedula firmada en son nom se rendirē los de Arnes ahont cometeren los Castellans inhumanitats tant barbaras, y hostilitats tan cruels, y inhumanas com se nota en lo paper que de axo se es especialment estampar. A aquest proposit se podian referir altres molts de estas accions, pero com ja nos las sabem tots no es menester gastar temps en referirlas, y quāt estas per ser tantas en numero nos fossen olvidades, bastan pera reuocar nos a la memoria las passadas, las presents que van continuant ab el
candel

candol comu dels que saben los agravis comesos contra Deu, y los homens, en particular contra lo SS. Sagrament de Monblanch, que per no escandalizar las naciones estranyas, q̄ venerá als Espanyols per grans Christians, nos referexen, y axi lo dit basta pera renocar a la memoria lo passat. Qui ha de fiar en semblant gent? Qui ha de creurer en las promesas de tals cabos? Qui no ha de posar la vida a qualsetol perill, y la honrra per no perdrela de cert, en mans de qui sap quel enganya? De quina paraula, o de quina firma de Castella se podrã fiar los que veuhẽ, que pera los Cathalans, no valen ni cedula, ni paraula del mateix Rey?

Pero lo que es molt digne de reparo, es veurer la porfia que tenen en estas sas segonas, y deprauadas traças, y inuencions, pus tenint nosaltres tants centenars de occasions, y de exemplars parents, y clars, quens desenganyen de lo que ells pretenen de nosaltres, que es, despres de hauernos degollats a tots, si poden, cremar, y arrasar tot lo Principat en venjança de que assi los han coneguts, ab tot axo may perden las esperanças de fer mal com lo Diable, y axi vltimament han ofert de nou lo mateix que antes, y vehent que ja tothom los coneix, y que ningu fia dells, prometen de donar en rehenes, y en penyora del cumpliment de sos embelecoc moltas personas de Castella, las quals estaràn entre nosaltres en Cathalunya, pero ab condicio que han de axir fora de ella los Francesos nostres germans.

Castellans per penyora? quina flaqueza; està Cathalunya ab las armas en las mans per traure, y llançar de si als Castellans, y nos ne volen donar mes per penyora? malaje qui vol tal penyora:

nosaltres ne hauem portat a milanats a França de
aqueixas penyoras, y assi ne tenim a centenars a la
Drassana, y al Estudi Nou, qués entenim per emba-
raçats, y anirem a fer car penyoras a Castella? Vo-
sen saber lo q̄ contè esta promesa, y aq̄st empenyo?

Va de quento en hōrra de la festiuitat gran q̄ ce-
lebrám q̄ equiual a vna molt regosijada Pasqua.

Isqueren vna vegada los Llops en campanya ab
gran furor, y rabia contra las Ouellas per acabar-
las de vna vegada. Las pobras Ouellas humiliant-
se conforme a son natural, feren diuersas emba-
zadas als Llops protestāt sempre que ellas no te-
nian culpa per hont meresquessen tractarlas ab
aquella tan aspera determinacio. Los Llops natu-
ralment voraces, y enemichs capitals de ellas, no
fent cas de sas submissions, ni protests continua-
uan sa danyada intencio. Vchētse las Ouellas tant
oprimidas contra tota justicia, eridaren als gossos
peraque las defençassen, y ajudassen prometent-
los tota amistat, y bon agrahiment a tal benefici,
y offerintlos viurer perpetuament entre ells, y en
sa companyia. Ohiren los gossos la justa peticio, y
determinaren morir en defensa de las Ouellas, o
traurerlas de aquell perill. Feren gossos, y Ouellas
vn exercit, y isqueren ā pelear contra los Llops, y
sempre tornauan ab la victoria dexāt molts Llops
morts. Vhent los Llops q̄ sempre los anaua mal
en campanya, se conuertirē a la astuscia, y al dōlo
per veurer si per aqueix medi podrian alcançar
lo que abras partit, y a guerra vista era impossi-
ble. Enuiaren a dir a las Ouellas, que ells no vo-
lian mes guerra, sino viurer ab ellas ab molta pau
com de abans, y axi que fessen paus. Respougue-
ren ellas que las paus se donassen per ja fetes, y

axi que ells que sen anassen a las montanyas, y las dexassen a ellas ab los gossos, entre los quals pensauan viure, y morir. No, replicaren los Llops, lo q̄ primerament se ha de fer es, que despediau los gossos pera que sen tornen, y no vullau tenir aqueix gasto de sustentarlos, y pera q̄ vosaltres esteu mes seguras de que nous feré mes guerra vos dexaré en rehenes, y en penyora vns quás Llops fills nostres q̄ viuran entre vosaltres. Conegueré las Ouellas la grandissima maldat de qui ab aqueixas promesas fingidas las pretenia acabar ab astusia, lo que no hauia pogut alcançar per força de armas. Ara nous apart diuen ellas, quina vellaqueria voler posar entre las Ouellas, al Llop per penyora? Que há pretes ells a fins ara, sino entrar entre nosaltres, pera mējarnos? Noy han pogut entrar per força de armas, com ha enemichs, y ara pretenen entrarhi per penyora? Entre tots los animals del mon, qui nos burllarà de la Oueda, que ha pres vn Llop per penyora? Vajense los Llops, y las penyoras, y may pus los vejã de nostres vls, que las penyoras, y qui no las offereixen tots son vns. A personas tan cuerdas, y auditori tã illustre, se ha la aplicacio de la faulta, y ha qui sap la veritat de la materia a q̄ se aplica. Solament dich que en totas estas cauillacions, y amenaças solapadas, se es tambe mostrada miraculosa la espasa santa de nostre Iust, per lo qual, *dicite quoniam bene.*

La tercera inuasio es estada a traycio, y a cas acordat cõ se es vist en moltas occasiõs en las quals se es manifestat lo que há procurat enganyar a alguns Cathalans, fills de perdicio, y sequaces del Iscariot, pera q̄ ells cõ ha lladres de casa vrdissen differentes trabicions contra la Prouincia, o mani-

festant al enemich los designes de ella, y reuelantli sos secrets, ho machinant la mort de algunas personas de major importancia, de que se podrian referir moltes particularitats. Pero com aquest es vn carrer que no passa, y a molts la mala conciencia los faria pensar se diu per ells, es menester passar apressa, y atapats los vlls.

Pero no pot dexar de notar se ab cuydado vna que las abraffa totas, la qual se vrdia immediatament contra la nineta dels vlls de aquest Principat. y contra lo comu Pare, y amantissim senyor lo nostre Christianissim Iust (q̄ mil anys visque.) Estaua sa Magestat en la campanya de Rossello cō a valerós, y intrepido Capità dels Machabeus ha vista de tot lo mon; cōquistant ab sa Real presencia la fortaleza de Perpinya, y tornant en aquella Comarca, per la honrra de Christo, que debaix de las santissimas especies Sacramentals, fou alli sacrilegamēt posat entre las flamas del foch en Cornellà; y entre tant li anaua maquināt Castella vna traycio cruel cōm consta dels papers estampats en França, los quals he jo vist, y narran com per axir ab lo intent de tan aleuosa maldat, offerien los Castellans al Duch de Bullon 40000. escuts de renda a vn Mōsieur, o Duch de S. March altre tant, y pera major seguretat de cosa que tāt desitjaua enprengueren al Monsieur, Monsieur, que es lo serenissim Duch de Orlens, offerintli tambe cent y vint mil escuts de renda. y fou permisso diuina quels cegàs tāt la passio que arribassen a comunicarla, y a fiarla al propri germa del Rey, el qual escandalizat de tan enorme Castellana, ho descubri a sa Magestat Christianissima per vn modo ben extraordinari que fa mes de la ma de Deu la
mani-

manifestacio de delictes tant atroz. Demanera, q̄
quant nostra Christianissim Iust tornaua per la
hõrra de Deu, y per lo be comu de Cathalunya, y
quant los seus aduersaris, y nostres li armauan la
traycio, las horas lo defensaua Deu, y lo guarda-
ua, y miraculosament lo amparaua succehintli lo
que a san Carlos Barromeo Archebisbe de Milà.

Diuse en la Historia de sa vida, que volent aq̄st
Eminentissim Cardenal, y sant Prelat, anar ha-
vna part ahont tenia molt gran numero de ene-
michs, que li desitjauan la mort, li volgueren im-
pedir lo cami algunas personas bẽ intensionadas,
considerant per vna part a quant grans perills se
posaua, y per altre quant gran necesstiat tenia de
sa vida, y exemple, no sols lo Estat de Milà; pero
tambe tota la Iglesia, volgueren impedirlo, y des-
torbarli la anada; pero sabentho lo Sant respõgue:
Ergo ne Deus pro nihilo est in mundo? immo, vero ibo,
Deus cuius causam ago tutabitur me; quod si nolit, lu-
bens pro eo occumbam, y meresquẽ esta santa resolu-
cio que Deu nostre Senyor lo guardàs miraculo-
sament, pus tirantli vna mosquetada, y passantli
las balas lo vestit, arribant a la pell rebutiren en
fora, com si aguessen pagat en vn bronze.

De aqueixa mateixa manera a succehit a nostre
Christianissim Iust, y axi mateix prengue la reso-
lucio de posarse en vista de sos majors aduersaris,
y nostres, y per la mateixa causa, y axi meresquẽ
participar de la mateixa proteccio miraculosa,
per lo qual *dicite quoniam benè*, donemli tots mil
vegadas lo parabien, donemli mil benediccions
per tantes marauellas com fa per la virtut de la
espasa santa, y del bras Iust, que la maneja, *dicite*
quoniam benè, li anirà be si li volẽ danyar cara a ca-

Apud Cor-
nel. alap. in
Habacuch.
Proph. ca.
2. n. 4.

ra *benè*; si temerosos, y espantats de son valor, lo perseguexen ab dòlo, y ab astucia *benè*; si arman contra de ell, y dels seus fidelissims vassalls traycions *benè*, y axi, *omnia In slo prospere cedent*. per totas las cosas que empendrà li aurem de donar el parabien *benè*. Y entre tots los Princesps de la Christiandat tindrà a Deu nostre Senyor propici, y sa diuina Magestat obligat ab serueys tant justificats, y tant Christianissims li augmentarà sos Estats, y li donarà nous dominis, y Senyorios en recompensa de que ell sol es lo qui la defençat quant lo perseguian, y lo qui vehentlo en mitg del foch posà hazienda, honrra, estats, vida, y tot lo que tenia pera traurerlo de aquella ignominia *benè, benè*.

Pineda in Vn admirable reparo fa vn D. graue, quant
Job. tom. 1. considera que pot ser la causa que estimant tant
ca. 17. ver. Deu nostre Senyor los fills de Iacob, com a des-
3. n. 2. sendéts de Abraham, no donà a ningun de ells Rey
 en particular, sino a la Tribu de Iudà. Los altres
 entre tots tingueren vn Rey ques intitulaua Rey
 de Israel, y los descendents de Iudas tingueren
 Rey a part ques deye Rey de Iudà. Que pot ser
 la causa? perque aquest Tribu merefquè tant gran
 honrra? Respon aquest D. y diu: la causa de as-
 fou, y aquesta gran honrra merefquè, perque ell
 sol entre tots sos germans posà la honrra, la lli-
 bertat, y la vida, en defensa de Benjamin, ha qui
 sobre tots los altres fills amaua son Pare.

Gen. 42.

Sabuda es la Historia que refereix la Escriptura
 Sagrada, de quant Iacob en temps de vna gran
 fam enuià sos fills a Egipte per comprar blat, y
 com los tingueren los Egipcios per espias dels
 Chananews, y com Ioseph Governador de aquella
 terra

terra nols volgué vendre lo blat, la segona ve-
 gada que anaren a comprarne, sino portauan ab
 ells a Benjamin son germa: Nou volia per ningú
 cas lo Pare Iacob apartarlo vn punt de sa compa-
 nyia, per lo amor tan cordial que li tenia; pero
 Iudas fill quart de dit Iacob resolt de morir en de-
 fensa de Benjamin, per aconsolar a son bon Pare
 li diguè: *ego suscipio puerum: de manu mea require il- Gen. 43*
lum, nisi reduxero, & reddidero eum tibi, ero peccati
reus, in te omni tempore.

Mon Pare nous doneu pena per Benjamin que
 jous promet de defensarlo, a peu, y a cauall, y mo-
 riré per traurelo de qualseuol apreto en que ell
 estiga, y si jo no cumplo lo que prometo me tin-
 gau per vn mal home, y nom regonegau per fill
 si nol trach de quants treballs, y perills puga pa-
 tir. Be ho prometè: pero millo ho cumpli.

Arriban tots los fills de Iacob a Egipte, y ab
 ells Benjamin, y despres de successos varis manà
 Ioseph Governador de aquella terra, que Benja-
 min reste en la preso pres, y ligat. Gasta aqui ara
 la Escriptura Sagrada, tot lo cap 44. del Gen.
 en pòderar las finezas que entre tots sos germans
 feu Iudas en defensa de Benjamin, y los rahona-
 ments, y platicas que tingue ab Ioseph per sa lli-
 bertat, y vehent a lo vltim la difficultat de alcan-
 çarla, se offeri de restar ell pres, offerint junta-
 ment, per axo la hontra, y la llibertat. *Ego, diu*
Iudas, propria seruus tuus sum, qui Benjamin in meâ Gen. 44
recepit fidem, & manebo seruus tuus pro puero in minist-
terio Domini mei, & puer assendet cum fratribus suis.
 O que fineza de amor, nota aquest D.º que ente-
 reza de voluntat dignus, per cert diu, dignus prop-
 ietate, & Regno, & Principatu, mereix per tan
 leals,

leal, y tan fraternal fidelitat, vn gran Senyorio mereix vn gran Regne, y mereix ser senyor de vn Principat. Pus no eren los demes, germans de Benjamin, y fills de Iacob: si, no li volian tots be, y sentian veurel en aquell treball: si, y axi ho nota la mateixa Escriptura. Pus com no mostraren aquest amor com Iudas? com nos posauan a perill per ell? O que lo amor fraternal, no era tant intenso, ni tãt cordial, com lo de Iudas, y axi nos gozan posar a tants perills, y a tantas contingencias, *dignus propterea, & Regno, & Principatu.*

Ha vist Cathalunya a Christo Redemptor nostre, Benjamin del Etern Pare, tan agrauiat, y offes, com per nostres pecats podem dir a fins las criaturas. Qui es axit a sa defença? qui per desagrauiarlo a posat la vida a perill? qui offeri al Etern Pare de morir al proposit per Christo son vnich Benjamin? pero quiu hauia de fer aslo, fino nostre Christianissim Iust Luys? Aquest serenissim Monarcha es lo qui entre tots los Princesps del mon hix a tan santa, y justa empresa; *dignus propterea, & Regno, & Principatu*, mereix que a son amplissim Regne de França, se li ajuste lo Principat de Cathalunya, mereix aquella Real Corona restar adornada ab vn diamant de tant gran valor, com lo Comptat de Barcelona, *dignus propterea, & Regno, & Principatu*, tindrà Regne, y tindra Principat. Clar està quey ha en Europa Princesps molt grans Christians, pero entre tots, mostra lo Christianissim majors finezas en sos desagrauis; lo N. Iust empren la defenxa, y lo tornar per la reputacio de vn Deu tan sacrilegament offes, aslo corre per son compte, y ho posa per obra ab resolucio tant del superlatiu que meritissimament goza, que es pasmo,

mo, y assombro del mon; edificacio de aquest Principat queu mira, y gloria de Deu, queu remunera ab tant senyaladas victorias, y tant miraculosas, com celebrám en tãtas occasions: En particular ab la que en esta santa Iglesia celebra vuy la fineza Cathalana, y lo mes purificat, y aquilatat dels apassionats a sa Magestat Christianissimas: que si be tots los Cathalans regonexen aqst gran Princep per Pare, amparo, defensor, y restaurador de nostres vidas presents, y glorias antigas; rota via entre totas las cosas (de Deu en abaix) y ha mes, y manco: per axo dich de los que fan esta tant sumptuosa ostentacio los que mes, y major demostracio fan, y han fet de desitgs de feruir a Deu, al Rey, y a la Patria, en las majors occasiõs de treball, y en las tribulacions tan de marca en quens som vists, que es la pedra del toch de la fineza de voluntat.

Molta manera de gent, y hauia en Ierusalem que venerauan las obras de Christo, y creyen en ellas, y las alabauan per miraculosas, pero de molt different manera los vns dels altres; porque alguns si be creyen, y apoyauan sa doctrina, y miracles, pero no tenian animo sino solament pera creurer que ella era verdadera, y ells fets per diuina virtut, la qual regonexian, y confessauan en Christo, pero no tenian animo pera defensarla, y confessarla en publich vensuts del temor, y per pẽsar si acas los ne podia venir dany de semblants demostracions publicas, com ho nota S. Ioa. *ex* *104.2.*
principibus multi crediderunt in eum: sed propter Pharisæos non confitebantur, ut in Synagoga nõ eyceretur. Altres ni hauia mes animosos, los quals no solamẽt creyen cõ los passats, pero en moltas occasions te-

niá animo pera tornar per ell, y apoyar sas obras, com referexen los Euangelistas queu feyen algũs v.g. lo Paralitich curat en la Pifsina, lo cego a Natiuitate los cegos, masells, sorts, y altres malalts curats per Christo que confessauã a pesar de sos enemichs que miraculosament hauian cobrat la salut. Altres en differents ocasions, y proposits publicauã en presencia dels cõtraris *quia hic homo bonus est* Altres clamauã *Propheta magnus surrexit in nobis, &c.* estos ja estauan mes fortificats en lo amor de estas veritats de Christo, y li professauã major fidelitat.

IOA. 7.
LUC. 7.

Sobre tots estos mostraren la finor de sa voluntat, y lo cordial de sa fe, los Sants Apostols, per lo qual meresqueren trobar en Christo tant bon aculliment, y meresqueren que sa Magestat diuina los hõrràs ab carrechs de tanta honrra, y estima, que volguè li asistissen a sa taula, menjant ab ell en ella, y los assentàs en los assentos de major preheminenca de la Iglesia santa, anteposant estos a tots los demes, perque podia fer dells major confiança, pus li haviã asistit, y li haurian fet costat, defentlantlo de las majors calumnias de sos majors emulos, y contraris, los Pharisheus, asistintli en sas tribulacions, y majors afficcions: tot lo qual diu lo mateix Christo, *vos estis, qui permansisti mecum in tentationibus meis, & ego dispono vobis sicut disposuit mihi Pater meus Regnũ, ut adatis, & bibatis super mensam meam in Regno meo: & sedeatís super thronos, &c.*

Mt. 22.

Tots en Cathalunya vniuersalment volen ajudar a la Patria, y regonexen la Corona de França per columna, sobre que al present apoya, y estriba; pero no han gózat tots en aquells eidentissims perills passats demostrarfe en fauor de lo que entenian ser raho, y justicia, ni entre tant dubtosas
ambi-

ambiguitats se gozauan manifestar, antes neutralment; dubtosos de la fortuna, y si de materias que tant gràs danys podia causar als apassionats mirauen, y callauen. Altres vn poch mes alentats començantse a assegurar dels bons successos que apuntauan enfauor del Principat, anauã tambe a la proporsio manifestátse apassionats per ella acreditant ab obras, y paraulas sa voluntat, y afficio al Christianissim, y a la Patria. Pero los que merexen ser assentats en lo predicament, y cathegoria de fidelissims Cathalans, y ser comptats en lo numero dels que apoya la doctrina de Christo sobredita, son los que en los primers encontres, y en las primeras, y mes perillosas accions mostraren la cara, y començant a apellidar visca la justicia Cathalana, y la proteccio Francesa, y enarbolats los primers estandarts de nostra defensa, seguian publicament ab consells, y ab armas. A estos dich jo la nata de la fidelitat Cathalana. A estos que quant lo enemich venia cremant ab la vna may ab la altra fent enganyosas promesas, estimauan antes morir defensant la Patria que ser honrrats, dissimulant los agravis que li feyen. Be mostra tenir amor a vna criatureta qui la te en los brassos, y la salta, y balla, clar està; pero que molt que falsa axo quant ella riu, y està alegre, y ben composta, y atauuada com vn Iesuset; las horas no es molt, pero que quant plora, ell la alegre, y li fassa jochs, y quant està bruta la nateje, y si està malalteta la cure, y asso ab bona gana, y sens cançãlis; axo es lo verdader amor.

Que ara en Cathalunya, y aje molts ques mostren apassionats per la Patria, y apoyã sas accions, y publiquen en veu alta sa justicia, que molt si ve-

nen per la misericordia de Deu ques va posant tant bisarra, y que lo Rey Christianissim fa miracles en fauor de Catalunya?

Ara no es gran finesa, y realçada ostentacio. Los que quant anauan a fondo, li donauau caps aygua a coll, y se posauan a peyll pera saluarlas; a estos se ha de aplicar la sentencia de Christo, a estos clama la Prouincia agrahida, y obligada: *vos estis qui permanistis mecum in tentationibus meis, &c.* Estos son los que merexen lo. primer lloch entre los bons. Estos son los q̄ constituexen la primera congregacio, y los que han de estar assentats entre los que ab tanta deuocio, y grandeza tan regosijada fan vuy esta tan solemne, y Catholica demostracio.

A estos tinch jo singularissima volutat, y afficio: gracias a nostre Senyor que son tants que se jo no cabran en esta santa Iglesia; que com so anat entre ells desde la primera, y mes remota accio que feren ella en los principis quant venian de Castilla nuoladas de amenassas, y comensauan entrar per Catalunya axams de enemichs pera conuertirla en carbo, y sendra, y estauam nosaltres com los pollers del corp clamāt a Deu; puch afirmā lo q̄ dich.

Estos, altissim, y veneralissim Senyor Sacramentat, son los q̄ vuy en vostra diuina, y Real presencia empenyant fauors, y continuant finesas, obligant merces, y prostrant serueys, han juntat en esta santa Iglesia lo millor, y mes graue de Catalunya, pera que tots en veu alta lo cor en vostra diuina Magestat, y los genolls en terra, clamen donant gracias al Cel, y a la terra, a Deu, y als homens *quoniam benè*. Agrahits estam tots, Senyor, a la causa principal, y als instruments, tanbe per amor de ella pus en estas felicitats, y victorias de
que

que donā gracies, tots y treballá, y a tots sels à de donar el parabien, *quoniam benè* a cada hu en son puesto.

Y axi als molt Illustres senyors Governador de Cathalunya, Còcellers de Barcelona, y Diputats del Principat, ab los demes senyors del Real Consell los donam el parabien, *quoniam benè* la sollicitut que han tingut, y cuydado de acudir ab lo quels tocava en orde a la bona direccio de lo tocant a esta empresa de Perpinya, los ha refexit com desitjauen, y axi *benè*.

Als Excelentissim senyors Mariscals que ab tant perseverat treball, desuelos continuos, y accions de Alexandro Magno, han donat fi a vna cosa tant desitjada de Cathalunya, y tãt impossible entre las estranyas nacions; vns asistint incansablement en lo siti en Rossello, altres impedint en altres parts los socorros per mar, y terra, y tots ab infinits perills de la vida, y ab evidents senyals del amor que tenen a son Rey, y a nostra Patria, *dicite quoniam benè*, son exits ab la honrra, y reputacio, de estos impossibles, qual se esperaua de Princesps tan generosos, y de Capitans tan experimentats *benè*.

A nostre Illustrissim senyor de Argeaçon, q̄ tant vigilant està perpetuament per nostre quietut, y que tants grans cançalis a patit, y tanta part li cap de estas glorias, *dicite quoniam benè*, no se li son frustrats los treballs q̄ ha pres per nosaltres, ni a nosaltres las esperanças que sempre teniá en ell. Si en esta materia a ordenat las cosas ab las veras, ab la perseverancia, y ab la discrecio, y cordura que sempre, lo si dichós li ha coronat sos treballs als quals se regoneix Cathalunya ab obligacions perpetuas, y los quals paga Deu nostre Senyor ab felicissims successos *benè*.

A la demes nobleza Francesa, y Cathalana, que augmentat gloria a glorias, y victoria, a victorias, han valerosament asistit en la campanya, y alcançat
glorio-

gloriosament lo que desitjauan, *dicite quoniam benè.*

Al Eminentissim Cardenal Duch, gran Patro de Cathalunya, gran Pare dels Cathalans, gran defensor de las hòrras del Principat, grã Princep de la Iglesia, y gran Priuat de vn Rey Iust, y Christianissim, *dicite quoniam benè*, sas eminentissimas disposicions en orde a que la espasa santa del seu, y nostre Iust Rey, y amantissim senyor, resplandis en Perpinya, y sas Christianissimas banderas se enarbolassen sobre las mes altas torres de aquella inexpugnable fortaleza, han tingut eminentissim succes han refexit gloriosament, singulars influxos de sa eminētissima capacitat, ha tingut per esta miraculosa empresa la espasa santa, y aquella te en esta gran part de sos triúphos, senyal de que sa eminencia mereix Sãtedat, y son capello thiara *benè.*

A N. Christianissim Rey, Serenissim Comte, y Iust Luys, defensor de la Iglesia, espill, y mirall de Reys, exẽplar de Capitans, terror de enemichs, grã zelador de la honrra del SS. Sagramēt, Pare de la Patria, y valerosissim Dauid a qui los Lleons postrats, y rendits regonexen per major, y per superior, *dicite quoniã benè*, li hã de donar totas las nacions del mon lo parabiẽ de hazanyas tan inauditas, reuerẽciant en sa Magestat Christianissima, y regonexēt en sa Real persona resumit lo valor de Hercules, Hector, Marcomiro, Frãco, Clodoueo, Carlo Magno, y de altres Serenissims progenitors, delas Augustimas, casades Borbõ, y de Vãdoma, de las quals es sa Mag. per linea recta legitim decẽdent, y successor, y a las quals acumula ab tãt miraculosas hazanyas, y victorias, tãt del Cel, tropheos Illustres, lauros gloriosos, palmas triúphãts, y calificats senyorios. Pregã los Cathalãs sos majors apassionats a la Mag. diuina q̄ estos vinguẽ a dilatarle, *a mari vsque ad mare, & a flumine vsque ad terminos orbis terrarũ benè.*

Psal. 71.

A nostra Illustrissima Patrona, fortissima Martyr,
y ver-

y verge purissima S. Eulalia, Mare, y Protectora de esta la Ciutat (q̄ sent esta lo cap del Principat cōsequēt-
mēt se ha de regonexer nostra santa per Patrona vni-
uersal de ell) *dicite quoniam bené*, donēlin lo parabien,
y las gracias. q̄ pus en totas nostras necessitats acudim
a ella, y ab las llagrimas en los vlls en mitg de nos-
tras tribulacions nos ampara, y ajuda sempre. raho es
que en nostras alegrías, y en tāt festiuos dias li fassam
part del consuelo que tenim, pus ella te tāt part en
ell q̄ sens fálta estas miraculosas victorias alcançadas
ab la espasa santa en la terra, primer se son alcãçadas
en lo Cel, per intercessio de nostres sans Patrōs *bené*.

A Maria SS. Emperadora Augustissima, Reyna del
Cel, y terra, especialissima aduocada, y aficionada dels
Cathalans, no solamēt per veurer lo amor grã, y cor-
dial q̄ lo Principat li te, y molt en particular a la Pu-
rissima Concepcio, y a la gloriosissima Assumpcio cō
ho manifestan las grãdiosas demostracions q̄ en estas
santas octauas fan, tāt en la frequēcia dels Sacramēts,
com en lo culto exterior: pero molt mes per veurer
entre ells vna estima gran, y deuocio singularissima
al SS. Sagrament del Altar, a qui esta gran Senyora
te en mitg del cor, perque li es axir de las entranyas,
dicite quoniam bené, hauemli de estimar tan singulars
merces com cada dia nos fa lo seu preciosissim fill per
amor de ella, pus tan senyaladas victorias, y tan mira-
culosas, son effectes de vna proteccio mes q̄ ordina-
ria, y portan ab si senyals de vna ma poderosa, qual lo
es la de Maria SS. que cō veu que pelear en defença,
y en desagraui de qui ella tant estima, que es Christo
Sacramentat, acut ab major lliberalitat, y fa major os-
tentacio de son poder, donantnos majors focorros en
las majors necessitats, lo qual agramim tots, y esti-
mam, a ella presentam lo benefici rebut, y a ella com
de cosa sua donam las gracias, *quoniam bené*.

Pero sobre tot a vostra diuina, y soberana Magestat, gran Senyor, acudim a donar las gracias, de qui originalment baixan tan singulars beneficis. Regonexé Senyor lo que al present celebram per cosa totalmēt de aqueixa lliberalissima ma, de la qual baxa, *omne datum optimum*, de ella es exit, y a ella torna. Vostra pijsima misericordia nos lo ha donat de gracia, y a ella torna de justicia. Estimam senyor estas tan continuadas merces, no tant per ser interessos nostres, quant per portar ab si la total certinitat que son de Deu, y de tant bona ma, que no sen a de estimar? Postrats en vostra diuina, y sacramēral presencia, confessam tots Senyor que no tenim de nostre en tan gloriosas victorias, sino los empenyos en que tan singulars beneficis nos posan, y axi oluidats de nosaltres cantam la gala a qui mereix la palma, y a qui ab semblants triūfos, *glorioso magnificatus est*. Y si serueys de agrahimēt mereixen sollicitar continuacio de merces, donant gracias per las rebudas, suplicam, Senyor, nons desēpare en las necessitats en que estam posats, en defensa, y en desagraui de aqueix SS. Sagrament, que es la Anima dels Cathalans, y la arma ab que ells pelean. Agrahim Senyor la espasa santa ab que ha honrrat a nostre gran Capitá lo Christianissim, y Iust Luys, Lloctinent, y substitut de vostra diuina Magestat, q̄ es lo Generalissim del Principat, y ab lo agrahimēt de lo passar, suplicam de nou nos lo conferue, y nos lo garde de traydors juntament ab sos serenissims fills, donantlos a tots llarga vida, pera major be de la Iglesia, consuelo de sos fidelissims vassalls, y be vniuersal del mō, *quoniam bene*, y serà ab tot cumpliment de beneficis, si donantli vna salut entera, y vna vida llarga (com sus humils vassalls; o suplicam) a sa Magestat Christianissima, y a tots nosaltres despres de tantas gracias nos fa merce de la consumada, que es la gloria, &c.

Exod. 15.

L. A. V. S. D E O.

